

μέσον ή τὸ τῶν κοσμικῶν πραγμάτων κέντρον στρεφόμενον ἀμήχανον ή καὶ τελέως ἀδύνατον μὴ φλέγεσθαι ἐπ' ἀνθράκων βαδίζοντα ή ἐπ' ἀκανθῶν μὴ ἀμύττεσθαι ή ἐπὶ ξιφῶν μὴ αἰμάττεσθαι. κατά τε γοῦν τὸν παρόντα βίον τὸν πολυκίνητον καὶ φιλομετάβολον, οὕτω δή σε τὴν καλλονὴν Ἰστικῷ ὑπέρμαχον ἔγειν ἡμῖν ἐν πᾶσιν ἀπρόσμαχον γένοιτο, τὰς τῶν σφετέρων ἐλπίδων ἀγκύρας σῆλας τῆς σῆς χρηστότητος ἐξαρτήσασι, κατά τε ληξίν τὴν μέλλουσαν εὑρεῖν σε πάλιν προστατίδα περὶ τὸ φρίκτον τε καὶ μέγα τοῦ σίσυου καὶ βασιλέως κριτήριον, δ τε δὴ καὶ τοὺς λόγους τῶν ἐν τῇ καλῇ Ναζαρὲτ μεγάλων εὐαγγελίων τῆς ἐν σοὶ παναρρήτου τοῦ λόγου σαρκώσεως καὶ τῶν κατὰ τὴν ιερὰν Βηθλεὲμ, ἐν τῇ φάτνῃ σπαργάνων οἱ τῆς ἀρετῆς ἐργάται συνήσουσι τρανότερόν τε καὶ καθαρώτερον. ἀλλὰ τοιαύτα μὲν δὴ τῇ ὑπερλάμπρῳ καὶ θείᾳ κιβωτῷ σοι τοῦ ἀγιάσματος τὰ παρ' ἡμῶν εὐχαριστήριά τε καὶ ικετήρια, ἃ δὲ δὴ περὶ τε τῆς ιερᾶς τοι μάνδρας καὶ τῆς τῶν κατ' αὐτὴν ἡμῖν διατετύπωται καταστάσεως ταῦτα ἔστι.

Κεφ. α'. Περὶ τοῦ ἐλευθέρων καὶ αὐτοδέσποτον εἶναι τὴν τῆς Κεχαριτωμένης καὶ πανάγνου θεομήτορος μονῆν. Βούλομαι τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ συστᾶσαν τῆς Κεχαριτωμένης δεσποίνης μου θεοτόκου μονῆν, μέχρι μὲν ἂν ἐγὼ τῆς αὐτῆς ἐκτενεῖ πρεσβείᾳ καὶ χάριτι ἐν τῇ παρούσῃ διατηρῶμαι ζωὴν, καθ' ὃν μὲν αὐτὴ, θέλω τρόπον διοικεῖσθαι καὶ διεξάγεσθαι, μετὰ δὲ τὴν ἐμὴν ἀποβίωσιν (ἄνθρωπος γάρ οὖσα θανεῖν ἀπεκδέχομαι καὶ τὸ κοινὸν ἐπιγνῶναι χρέος τῆς φύσεως) ἐλευθέρων εἶναι καὶ αὐτοδέσποτον καὶ πάσης χειρὸς καὶ δεσποτείας ἀπεξενωμένην καὶ μηδενὶ τῶν ἀπάντων ἐπ' αὐτῇ προσεῖνα: ὅτιον δίκαιον η̄ προνόμιον, ἀλλὰ παντάπασιν οὖσαν ἐλευθέρων μένειν καθ' ἔκυτὴν καὶ ἐφ' ἑαυτῆς διοικεῖσθαι κατὰ τὰ παρ' ἐμοῦ ῥητῶς ἐνταῦθα διατυπωθῆσόμενα, μήτε βασιλικοῖς η̄ ἐκκλησιαστικοῖς η̄ προσωπικοῖς διεστήποτε ὑποτιθέμενην δικαιοίας, μήτε κατὰ δωρεὰν η̄ ἐπίδοσιν η̄ ἐφορίαν η̄ σίκυονομίαν η̄ ἐπιτήρησιν η̄ ἐτέρχν τινὰς πρόφασιν προσώπῳ οἴωδητιν η̄ μονῇ η̄ εὐαγγεῖ οἶκῳ η̄ τῷ ὁρφανοτροφείῳ η̄ ἐτέρῳ σεκρέτῳ η̄ ξενῶνι τινὶ ἀνατιθεμένην, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν μόνης τῆς κεχαριτωμένης παρθενομήτορος, η̄ δὴ καὶ ἀνατέθειται, κεῖσθαι μέγουσαν ἐς ἀεὶ, καὶ παρὰ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἥγουμενευούσῃς ἐν αὐτῇ κυβερνᾶσθαι τε καὶ διεξάγεσθαι κατὰ τὰ παρόντα ἡμῶν διατάγματα· ὃ μὲν γάρ κράτιστός μου βασιλεὺς, κύρις Ἀλέξιος ὁ Κομνηνός, ὃν δώρη κύριος ὁ Θεὸς μακροίων διεβιῶναι ζωὴν καὶ εἰς γῆρας ἐλᾶσαι βαθύν, τοιαύτην ἔξει τὴν ἐπὶ τῇ μονῇ ἐξουσίαν, διοίσαν δὴ καὶ ἐγώ. μετὰ δὲ τὴν τοῦ κρατίστου μου βασιλέως τῶν ἐντεῦθεν ἐκδημίαν σὺ βούλομαι τὴν τῆς Κεχαριτωμένης μου θεοτόκου μονῆν ὑπὸ τινῶς τῶν ἀπάντων διοικεῖσθαι καὶ διεξάγεσθαι, ἐλευθέρων καὶ αὐτοδέσποτον ἐς ἀεὶ διαμένουσαν, καθὼς ἀγωτέρω λεπτομερέστερον

διείληπται, ἀλλ' αὐτὴν ἐφ' ἔαυτῆς διοικεῖσθαι καὶ δισκιμερνᾶσθαι παρὰ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἡγουμενεύοντος ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν τοῦ παρόντος τυπικοῦ διαταγῆν. εἰ δέ τις βουληθείη ποτὲ ἐν οἰωνίποτε χρόνῳ καθ' οἶν τῇ τινα τρόπον καταδουλώσασθαι ταῦτην ἡμῶν τὴν μονῆν καὶ ὑπὸ ἐξουσίαν ἑτέρου θέσθαι τινός, καν βασιλεὺς εἴη, καν πατριάρχης, καν ἄλλος τις τῶν ἐκκλησιαστικῶν ή συγχλητικῶν [ἀρχόντων], καν αὐτὴ ή πρεστώσῃ [ό] οἰκονόμος ή τις ἀπλῶς τῶν τοῦ ἐν ταύτῃ ἀδελφῶν ἐξ ἐπηρείας δαιμονικῆς παραχειρημένη, σὺ μόνον ἔνοχος ἔσται τῷ θείῳ σώματι καὶ αἷματι τοῦ θεοῦ καὶ αὐτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ καὶ ἀνάθεμα ἔσται, καθώς φησιν ὁ θεῖος ἀπόστολος, καὶ τῇ ἀρᾳ τῶν τριακοσίων δέκα καὶ ὅκτω ἀγίων πατέρων [τῶν ἐν Νικαίᾳ] ὑπόδικος γένηται, ὅτι δπερ ἐκ ζεούσης καρδίας καὶ πίστεως ἐξ ἐλαχίστου μέρους τῶν πρὸς τῆς Κεχαριτωμένης θεοτόκου πρὸς τημᾶς εὐεργεσιῶν συνεστησάμεθα μοναστήριον καὶ τῇ ἐξουσίᾳ καὶ δεσκοτελᾳ αὐτῆς τῆς Κεχαριτωμένης θεοτόκου ἡμῶν ὑπεκθέμεθα, ἐκ πάντων ἀπλῶν ἐλεύθερον αὐτὸ τυγχάνειν θελήσαντες, τοῦτο οὖτος κακοτρόπῳ γνώμῃ καὶ διλερᾳ ὑπὸ ἐξουσίαν ἀνθρώπων διεφθαρμένων Ἰωας καὶ πονηρῶν καὶ πρὸς οὐδὲν ἄλλο βλεπόντων ή κέρδος δλέθριον ἀθλίως δ ἀθλίος ποιήσασθαι ἐμελέτησεν.

Κεφ. β'. Περὶ τοῦ δεῖν κοινοβιακὴν τὴν διαγωγὴν μετιέναι τὰς ἐν τῇ μονῇ τῆς Κεχαριτωμένης τὸν μονήρη βίον διανυσόνσας. Περὶ γε μὴν τῆς διαγωγῆς τῶν μοναζουσῶν καὶ τῆς δλης ἐν τῇ μονῇ πολιτείας ἐφεξῆς σαφέστερόν τε καὶ διὰ βραχέων εἰρησθαι καλόν. διορισθήσεται δὲ τὰ περὶ τούτου, καθὰ τοῖς θείοις πατράσι περὶ τῶν ἀρτὶ ἀποταξαμένων διηυχρίνηται τε καὶ διηγόρευται· διεγνώκασι γὰρ καὶ νενομοθετήκασι κοινοβιακὴν ὑπεισέρχεσθαι πολιτείαν καὶ εἰς ὑποταγὴν ἐκδίδοσθαι ἀρνησαμένους τὸ θέλημα τοὺς ἀρτὶ τὸν πολυκύμωνα φυγόντας κόσμον καὶ προσπεξυγότας τῷ τοῦ μονήρους βίου ἀκωμάντῳ λιμένι, διε δεομένους κυβερνήτου καὶ ὁδηγοῦ, ὡς τὸ τῆς φυχῆς δύμα τυφλὸν περιφέροντας καὶ μὴ οἶντας τε ὅντας ἔαυτοῖς ἐπαρκεῖν διὰ τὴν τοῦ καλοῦ ἀγνοιαν. τούτοις οὖν πειθομένη βούλομαι καὶ αφόδρα βούλομαι, ἐν κοινοβιακῇ διαγωγῇ τε καὶ καταστάσει τὰς μοναζούσας ἐν τῇ μονῇ τῆς Κεχαριτωμένης μητροπαρθένου διαζήν καὶ τὴν τοιαύτης πολιτείας κανόνα ἔσαει κύριον εἶναι παρ' αὐτῇ, ἀναλλοίωτὸν τε καὶ ἀμετάτρεπτον καὶ πάσῃ περιστάσει ἀσάλευτον μέχρι τῆς τοῦ παντὸς τοῦδε συστάσεως κατὰ μηδένα τρόπον παραγαραττόμενον η ἀλλοιούμενον μηδὲ παρακινούμενον δι' ἥγινον αἰτίαν η πρόφασιν, μὴ διὰ πλούτον, μὴ διὰ πενίαν, μὴ δι' ἀφορίαν η εὐφορίαν, μὴ δι' ἄλλην ὁποιασδήποτε εὐλογοφανῆ αἰτίαν η ἀφορμήν, ἀλλὰ πάντη τε καὶ πάντως τὴν κοινοβιακὴν φυλάττεσθαι διαγωγὴν καὶ κατάστασιν μέχρι παντὸς ἀπαράθρωντον, καν εἰς δύο μοναζουσῶν διάρχειαν περιστῆναι συμβῆ τὴν

δλην πρόσοδον τῆς μονῆς καὶ αὐτὰς κοινοβιωκῶς βουλόμεθα ζῆν καὶ τῷ τῆς διαγωγῆς ταύτης χανόντι στοιχεῖν. καὶ μὲν τῶν ἡγουμενῶν τις ἐναντίον βουληθῇ, τὰς μοναχὰς ἀντιλέγειν, εἰ δ' αἱ μοναχαὶ, τὴν ἡγουμένην ἀντιπίκτειν, εἰ δὲ καὶ σύμπλοσαι συμφρονήσαιεν, τὴν τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένην τὰ παρ' ἡμῶν διατεταγμένα διεκδικεῖν, εἰ δὲ καὶ αὕτη ἔκείναις συναπαγθείη, ἀδειαν ἐκχωροῦμεν παντὶ τῷ βουλομένῳ ὑπὲρ εὐσεβοῦς ἀγωνίζεσθαι πράγματος, εἰ μὴ γε παρὰ τῶν συγγενῶν ἡμῶν τοῦτο γένηται, καὶ δικαστηρίῳ προσιέναι δι' αὐτὸ τὸ κάλὸν καὶ τὸν ὑπὲρ τούτου μοθὸν καὶ τὰ παρ' ἡμῶν διατεταγμένα. Ιητεῖν ἔχειν τὸ ἐνεργὸν καὶ τὰς πρωταιτίους τῆς τοῦ κοινοβιωκῶς ζῆν καταλύσεως ἐξαθεῖν τῆς μονῆς καὶ μὴ νομίζειν τοῦτο μηδὲν εἶναι κατόρθωμα, ἀλλὰ καὶ πάνυ μέγα καὶ σωτήριον.

Κεφ. γ'. Περὶ τῶν εἰς ἀντίληψιν τῆς μονῆς τεταγμένων καὶ περὶ τοῦ κρατεῖν καὶ δσα ἐν τῇ διαθήκῃ μου περὶ τῆς μονῆς διατάξομαι ίσα τῷ παρόντι τυπικῷ, διὸ καὶ διερίζει ἔχειν τὸ ἀναλλοίωτον καὶ ἀτρεπτον ἐσαεί. Ἐπεὶ δὲ τῶν ἀναγκαίων ἣν φροντίσαι τὴν βασιλείαν μου, δπως καὶ μετὰ τῆς ἀμφοτέρων ἡμῶν ἀπὸ τῶν ἐνθένδε μετάστασιν ἡ τῆς Κεχαριτωμένης μου θεοτόκου μονὴ εὐποροίη τῶν ἀντίληψιμένων, ἵνα μὴ καὶ τοῖς τὰ ἀλλότρια συλῶσι διάρκειμα γένηται, οἷα μὴ ὑπὸ σκέπην τινὰ καὶ ἀσφάλειαν φρουρούμενη, τοῦτο δὴ καὶ πεκοίηκα καὶ κατὰ λόγον ἀρίστης οἰκονομίας βούλομαι τὴν περιπόλητον μου θυγατέρα καὶ πορφυρογέννητον, μοναχὴν χωρὰν Εὔδοκίαν, περιέπειν αὐτὴν καὶ συγχροτεῖν καὶ διεκδικεῖν καὶ ἀποτρέπειν παντοίως τοὺς πειρωμένους αὐτῇ ἐπηρεάζειν, καὶ δτε τι ἵσως τῶν ἐν τῷ παρόντι τυπικῷ παραθραύεσθαι κινδυνεύει, κωλύειν, δτε μοναχὴν οὖσαν καὶ μελλουσαν τῇ τοιαύτῃ μονῇ ἐγκαρτερεῖν. μετὰ μέντοι τὴν ταύτης πρὸς τὰ ἔκειθεν μετάστασιν ἔκειναι εἰς τὴν τῆς μονῆς ἐφορείαν καὶ ἀντίληψιν καταστήσονται, αἵς ἡ βασιλεία μου τὸ τοιοῦτον δῆκαιον δώσει, ἢ διὰ προσθήκης ἐν τῷ παρόντι τυπικῷ γενομένης ἡ καὶ διά τινος ἐγγράφου τελευταίας βουλήσεως· καὶ δσα γάρ ἀν ἐν ταῖς τελευταίαις μου βουλήσεσι διατυπώσωμαι περὶ τῆς μονῆς ταύτης καὶ πάντων τῶν ὑπ' αὐτήν, οὗτω βούλομαι κάκεῖνα κρατεῖν, ὥσπερ ἀν εἰς τῷ παρόντι μου τυπικῷ ἐνεγράφησαν καὶ οὗτα καὶ ταῦτα ἀναλλοίωτα διαμένειν, δν τρόπον καὶ διωρισμένα ἐνταυθοῖ. ἀλλὰ καὶ τινα τῶν ἐν τούτῳ γραφέντων μοι, εἰ βουληθῶ ἀλλοιώσαι ἐνδιαθήκως, πάντας καὶ τοῦτο ἔξεσται μοι, καὶ οὐδεμίᾳ διαφορὰ λογισθῆσεται τῷ παρόντι μου τυπικῷ πρὸς τὴν τελευταίαν μου βούλησιν, δσον εἰς τὸ ἐπίσης κρατεῖν ίσχυρῶς πάντα τὰ δι' ἀμφοτέρων ἐπὶ τοῖς τῆς μονῆς τῇ βασιλείᾳ μου δόξαντα, εἰ μὴ που τινὰ τῶν ἐνταυθοῖ γεγραμμένων, ὡς εἴρηται, σχολὴν ἀπὸ τῆς διαθήκης μου δέξονται. τῇ προφάσει δὲ ταύτῃ σὺν διερίζει τις τῶν αἵς ἀντιλαμβάνεσθαι τῆς

μονῆς παρὰ τῆς βασιλείας μου ἐγκεχώρηται ἐξουσιάζειν τινὸς τῶν ἐν αὐτῇ, οὐ παραχαράττειν τι τῶν ἐν τῷ παρόντι τυπικῷ διωρισμένων, οὐ τὴν ἡγουμένην μεθιστᾶν, οὐ μοναχὰς κατατάττειν, οὐκ εἰσάγειν, οὐκ ἐξάγειν, οὐκ ἐν λογισμοῖς τισιν ὑποτιθέναι ἢ αὐτὴν τὴν ἡγουμένην ἢ τὸν οἰκονόμον ἢ τινα τῶν μοναζουσῶν, ἐφ' οὓς διοικοῦσί τε καὶ προνοοῦνται, οὐ τῶν εἰσοδιαζομένων τέ καὶ ἐξοδιαζομένων εἶδησιν ἀπαιτεῖν ἢ λαμβάνειν τι ἀπὸ τῆς μονῆς τὸ σύνολον ἐπιχειρεῖν ἢ νοσφίζεσθαι τὸ οἰονοῦν ἢ διατάττεσθαι¹⁾. τὴν γάρ διοίκησιν τῆς μονῆς καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν πάντων ἀπεριλόγητον ἀνατιθέαμεν αὐτῇ τῇ προεστώσῃ καὶ ταῖς μοναχαῖς κατὰ τὴν τοῦ τυπικοῦ περίληψιν. ἐπὶ δὲ τούτῳ μόνῳ τὰς ῥηθείσας ἐφιστῶμεν τῇ μονῇ, ἐπὶ τῷ συγχροτεῖν τε καὶ περιέπειν αὐτῇ τε καὶ ὑπ' αὐτῇ, καὶ σκανδαλιζομένας ἵσωσι τὰς μοναχὰς εἰρηνεύειν καὶ ἀποσοβεῖν τοὺς ἔθελοντας τοῖς τῆς μονῆς ἐπεμβαίνειν δικαίοις ἢ παραθρούειν τι τῶν ἐν τῷ παρόντι τυπικῷ διηγορευμένων, ἀρκέσει δὲ αὐταῖς τὸ μνημονεύεσθαι μόνον καθ' ἕκαστην ἐν τῇ μονῇ καὶ μετὰ θάνατον τοῖς Ἱεροῖς διπτύχοις [ἐγ]γράφεσθαι²⁾. τὸ γάρ παρὸν ἡμῶν τυπικὸν βουλόμεθα ἔχειν τὸ χράτος ἀκλόνητόν τε καὶ ἀπαράτρωτον μέχρι παντός, μὴ προσθήκην τινὰ δεχόμενον, μὴ ἀφαίρησιν, μὴ μεταποίησιν· οὐδέποτε γάρ τι τῶν ἐν τούτῳ διηγορευμένον ἢ διαγορευθησομένων παραβαθήσετε ἢ τινα τρόπον [ἀλλοίωσιν]³⁾ ἢ μεταποίησιν δέξεται παρ' οὐτινοσοῦν, οὐδὲ ἐν μιᾷ καιροῦ διοπῆ, καν πολλῷ κρείττονα διατάγματα καὶ οἰκονομήματα εἴτε παρ' αὐτῆς τῆς ἡγουμένης, εἴτε παρὰ τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένης εἰσάγοιτο τῇ μονῇ, ἐξ ὅν προσδοκᾶται αὐτῇ τε καὶ τὰ ὑπ' αὐτῇ ἐπίθοσιν μεγίστην λαβεῖν καὶ καταστασιν κρείττονα.

Κεφ. δ'. Περὶ τοῦ πῶς ἀν διάγοιεν ἐν τῇ μονῇ αἱ ἐκ τῶν ἐγγόνων ἡμῶν ἀποκειρόμεναι καὶ ἐν ταύτῃ παραχωρηθεῖσαι διάγειν καὶ αἱ ἐκ τῶν περιφανεστέρου βίου καὶ σεμνοῦ προσεργόμεναι· τῇ τοιαύτῃ μονῇ καὶ ἀποκειρόμεναι ἐν αὐτῇ. Ἐάν δέ τις τῶν θυγατέρων τῆς πορφυρογεννήτου χυρᾶς Ἀννης ἢ τῆς πορφυρογεννήτου χυρᾶς Μαρίας ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ τὴν κοσμικὴν τρίγα θελήσει κείρασθαι ἢ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξι ἀποκαρεῖσα εἰσέλθοι, παραδεκτέα ἔσται, καὶ εἰ μὲν τῷ αὐτῷ τύπῳ τε καὶ κανόνι ἐμμένειν βούλοιτο ἐν τῇ διαγωγῇ καὶ διαίτῃ καὶ κατοικίᾳ καὶ πάσῃ ἀλλῇ τῶν ἐν ταύτῃ ἀσκουσῶν καταστάσει, μηδέν τι παρηλλαγμένον καὶ τῆς τῶν λοιπῶν μοναζουσῶν πολιτείας ἀλλότριον ἐπιδεικνυμένη, εὐχπόδεκτος αὐτῇ καὶ θεῷ καὶ ἐμοὶ ὑπὲρ τῆς ἀρίστης

¹⁾ ἐπιχειρεῖν ἢ νοσφ. τὸ οἰονοῦν ἢ διατάττεσθαι ἐπιχειρεῖν. M. ²⁾ γράφεσθαι M.
³⁾ Supplevimus.

μεταβολῆς καὶ δεξιᾶς ἀλλοιώσεως. εἰ δ' ἐκ τῆς συνήθους ἵσως ἀβροτέρας διαγωγῆς εἰς τὴν ἄγαν σκληρὰν μεταπεσεῖν μὴ δύναιτο, τοὺς μὲν λογισμοὺς ἔσυτῆς καὶ τὰς πράξεις ἀναθῆσει καὶ αὕτη τῷ κοινῷ πατρὶ τῶν μοναχουσῶν, ἐξαγορευμένη αὐτῷ ἐπίστης καὶ ταῖς λοιπαῖς, διαίτη δὲ καὶ φαλμωδίᾳ γρήσεται τῇ κατὰ δύναμιν ἔσυτῆς ἐν τῷ δοθησομένῳ αὐτῇ κελλίῳ, οὗτον τῇ διποθεν τοῦ μάσκος τῆς τραπέζης τῶν μοναχουσῶν ἔχομένως τοῦ περιβόλου αὐτῶν ἀνεγερθείσῃ μικρῷ τροπικῇ μετὰ τοῦ παρακελλίου καὶ τῆς χρειώδους ἀλλῆς ἀκολουθίας τοῦ τοιούτου οἰκήματος ίδιαζόντως διάγουσα καὶ ἐστιαμένη ἐπέκεινα τῆς τῶν ἀλλων μοναχουσῶν συνήθους διαίτης, καθὼς ἂν ἦτε κατάστασις τῆς ἀποκειματικῆς ἀπαίτης καὶ ἡ τῆς καθηγουμένης διάκρισις οἰκονομήσῃ, ἐπ' ἀδείας τε ἔσται αὐτῇ ἔχειν καὶ δύο γυναικας τὰς ἐκδουλευούσας αὐτῇ ἐλευθέρας, εἴτε καὶ δούλας, δρειλούσας διοικεῖσθαι ἀπὸ τῶν τῆς μονῆς ἀνδράσι μέντοι ἀβάτου δρισθέντος εἶναι τοῦ μοναστηρίου, εἴπερ ἄρα βούλοιτο τισι συντυχεῖν αὐτὴ τῶν οἰκείων αὐτῆς, εἴτε ἀναγκαῖα χρεῖα καλεῖ, σὺν ἔξεσται αὐτῇ ἐντὸς τῆς μονῆς τούτους εἰσαγαγεῖν, ἀλλ' ἐξελεύσεται αὕτη μετὰ καὶ τῆς βουλῆς τῆς καθηγουμένης εἰς τὸ πρὸς τὸν πυλῶνα ἐξάγον διαβατικὸν κάκεῖσε τούτοις συνομιλήσασα εἰσελεύσεται αὕτης εἰς τὴν μονὴν ἀβάτον αὐτῇ, ὡς εἴρηται, ἀνδράσιν διαφυλάττουσα. εἰ δέ τις τῶν τοιούτων οὐ δύναται τῷ περὶ τῆς ἐξελεύσεως τῆς μονῆς δρισθέντι ἐπὶ ταῖς λοιπαῖς μοναχούσαις ἐν τῷ παρόντι ἥμαντι τυπικῷ ἐμμένειν τύπῳ, παραχωρηθήσεται παρὰ τῆς καθηγουμένης, περιστατικοῦ τιγος αὐτῇ συμβάντος, ἐξέρχεσθαι τῆς μονῆς μετὰ μᾶς τῶν γεραιτέρων καὶ σεμνοτέρων ἀδελφῶν, ἢν ἂν ἡ καθηγουμένη βούλοιτο. καὶ ἡ μὲν μοναχὴ εὐθὺς ὑποστρέψει, ἐκείνη δὲ θεασαμένη τὸν ἀσθενοῦντα συγγενῆ αὐτῆς δύο εἴτε καὶ τρεῖς ἥμέρας, ὑποστρέψει πρὸς τὴν μονὴν. εἰ δὲ καὶ τὰ ἔσχατα πνεῖ ὁ ἀσθενῶν συγγενῆς αὐτῆς, καρτερήσει ἐκεῖσε μέχρις ἂν ἔχεινος τέλει τοῦ βίου γρήσεται, εἴ γε καὶ ἡ τούτου τελευτὴ πρὸς μίαν ἦ καὶ δύο ἥμέρας ἐπεκτείνεται ἦ, καὶ πλεῖον, καὶ ἔκτοτε πρὸς τὴν μονὴν ὑποστρέψει. ἀλλὰ καὶ εἴ τις ἔτέρα τῶν ἐκ περιφανεστέρου βίου καὶ καταστάσεως σεμνῆς βούληθείη ἐν τῇ τοιαύτῃ μονῇ τὴν κοσμικὴν ἀποθέσθαι τρίχα ἦ καὶ ἀπὸ τῶν ἔξι ἀποκαρεῖσα εἰσέλθοι, παραδεκτέα ἔσται καὶ αὕτη καὶ εἰ μὲν τῷ αὐτῷ τύπῳ τε καὶ κανόνι ἐμμένειν βούλοιτο ἐν τε διαγωγῇ καὶ διαίτῃ καὶ κατοικίᾳ καὶ πάσῃ ἀλλῇ τῶν ἐν ταύτῃ μοναχῶν καταστάσει, εὐαπόδεκτος θεῶ καὶ ἐμοί. εἰ δ' ἵσως πρὸς τὴν κοινὴν κατοικίαν ἀποχνέοι, κατὰ τοῦτο μόνον ἔσται διαλλάττουσα πρὸς τὴν πᾶσαν διαγωγὴν καὶ κατάστασιν τῶν μοναχουσῶν, κατὰ τὸ ἔχειν δηλαδὴ εἰς ίδιαν κατοικίαν τὴν δηλωθεῖσαν τροπικήν, ἐκχωρουμένη ἔχειν εἰς ὑπηρεσίαν καὶ μίαν ὑπεύργιασαν διοικευμένην ἀπὸ τῶν τῆς μονῆς, ἐν ἀλλοις δέ τισιν παρὰ τὰ ἔνταῦθα

διηγορευμένα περὶ αὐτῶν ἢ τοῦ κοινοβίου ὀκρύθεια παρὰ τῆς καθηγουμένης ἐπ' αὐταῖς οὐ παραθεωρηθήσεται· οὐ γάρ ἐπὶ καταστροφῇ καὶ ἀταξίᾳ τῆς κοινοβιακῆς καταστάσεως πάραδέχεσθαι ταύτας διωρισάμεθα· ἀρκεῖ γάρ ἡ δρισθεῖσα ἐν αὐταῖς παραλλαγή. εἰ δὲ τοις κατά τι τὴν μονὴν παραβλάπτειν ἐξ ἀπασῶν τούτων πειραθείη τις, οἷα πολλὰ τὰ τῆς ἀβουλίας, ἢ τινας τῶν μοναζουσῶν ἐν τῷ ίδιῳ κελλίῳ παραδέχεσθαι ἢ συνομιλεῖν ἐπὶ σκανδάλῳ καὶ διασχισμῷ τῆς δλης ἀδελφότητος, οὐ δύναται δὲ διορθώσασθαι ταύτην ἢ καθηγουμένη, ἀνασταλήσεται καὶ ἀκουσα παρὰ τῆς τηγκαῦτα τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένης.

Κεφ. ε'. Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μοναχουσῶν. Ἐσονται μὲν οὖν αἱ μοναχαὶ τῆς Κεχαριτωμένης καὶ ὑπεραχράντου δεσποίνης θεοτόκου εἰκοσιτέσσαρες τὸν ἀριθμὸν, αἱ τῇ τῆς ἐκκλησίας ὑπηρεσίᾳ καὶ ψαλμῳδίᾳ καὶ ταῖς τῆς μονῆς διακονίαις προσανέγειν διφείλουσαι διηγεῖσθαι. εἰ δέ γε τῇ τῆς Κεχαριτωμένης θεοτόκου εὑμενείᾳ τὰ τῆς ὑπὸ αὐτῆς μονῆς ἐπίδοσιν ἀξιόλογον ὅθενδήποτε λάβοι, ὡς καὶ εἰς πλειόνων αὐτάρκειαν ἔξαρκοιντα εύρισκεσθαι, δ τῶν μοναχουσῶν ὅρος τῷ τριάκοντα περιγραφέσθω ἀριθμῷ τῷ, καὶ μικρὸν τι τοῦτον ὑπερβαίνετω καὶ ὅριζέσθω μέχρι τῶν τεσσαράκοντα, ὃν πλείους εἶναι τὰς ἐν τῇ μονῇ ἀσκουμένας ἀπαγγείρειν, τῆς ἥγουμένης τῷ ἀριθμῷ τούτῳ μὴ περιεχομένης, μήτε μὴν τῶν δύο παιδίων ἀνατρέψεσθαι γάρ καὶ δύο παιδία ἐν τῇ μονῇ διοριζόμεθα καὶ ἀνάγεσθαι καὶ παιδεύεσθαι καὶ καταρτίζεσθαι καὶ ἀποκείρεσθαι ἐν καιρῷ τῷ προσήκοντι, μήτε τῶν ἔξι ὑπουργισσῶν, δις τυποῦμεν εἶναι ἐν τῇ μονῇ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς ἀδελφότητος, ὃν μὴ ἀρκουσῶν καὶ ἔτερα μία εἴτε καὶ δύο παραληφθῆσονται. ἀλλὰ καὶ τὴν μέχρι τῶν τεσσαράκοντα τῶν μοναχουσῶν ἐπίδοσιν ἐπιτρέπομεν, εἴ γε τὸν κανόνα καὶ τὸν ὅρον τῆς κοινοβιωτῆς καταστάσεως, δη τετυπώχαμεν, φυλάττοιεν αἱ μοναχουσαι ἀπαραθραυστον, καὶ οὐ τὸ πλῆθος ἐμποδίζει τὴν τούτων ἀκριβειαν. εἰ δέ τις ἀκαταστασίας ἀφορμὴ τῇ αὖτησις τῶν μοναχουσῶν γένηται, σχολάζειν παντάπαις τὸν ἀριθμὸν τοῦτον διοριζόμεθα· προηγουμένως γάρ ἡμῖν φροντὶς τῆς τῶν μοναχουσῶν καὶ τῆς κοινοβιωτῆς καταστάσεως, οὐγὶ πολλὰς εἶναι τὰς μοναχούσας, ἐστίν.

Κεφ. Σ'. Περὶ τοῦ ἐν ἑνὶ οἰκίσκῳ τὰς μοναζούσας πάσας μένειν.
Ἄνται μὲν οὖν ὅπασαι ἐν ἑνὶ κοιτωνίσκῳ διφειλουσιν ὑπνοῦν τῷ παρὰ τῆς βασι-
λείας μου ἐπ' αὐτῷ τούτῳ γεουργηθέντι καὶ ἀφορισθέντι, πᾶσαι πάσαις κατάδηλοι,
ἵνα δὴ τὰς φιλοπόνους μιμῶνται αἱ ῥᾳθυμότεραι πρὸς παροξυσμὸν ἀρετῆς καὶ
καλῶν ἔργων. εἰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν μοναζουσῶν ὑπερβαίνει τὴν τοῦ οἰκίσκου
χώρησιν, μέρος τι τοῦ παρακειμένου οἰκίσκου οἰκήσουσιν αἱ μὴ χωρούμεναι ἐν
τῷ ἀφορισθέντι κοιτωνίσκῳ, τὸ δ' ἄλλο μέρος χρήσιμον ἔσται αὐταῖς, δῆτε τοῖς
ἔργοχειροις σχολάζουσιν ὑπὸ δψιν τῆς ἡγουμένης, ἕπερ δὲ αὐτὴ ἐπιτάξειν ἔκάστη

τούτων, μιᾶς ἐξ αὐτῶν ἀναγινωσκούσης τι τῶν τῆς θείας γραφῆς, ὅπερ ἀν δόξῃ τῇ ἡγουμένῃ εἶναι κατάλληλον καὶ μεθέλχον πρὸς θείαν ἡδονὴν καὶ τὸν ἐκ τῆς ἐργασίας πόνον ἐκλόνον. οἱ μὲν νεουργηθέντες· κοιτωνίσκοι· παρὰ τῆς βασιλείας μου καὶ ἀφορισθέντες ταῖς μοναζούσαις εἰς καταμονὴν καὶ αἱ λοιπαὶ κέλλαι αἱ ἐντὸς τῆς μονῆς πρὸς οἰανδήτινα χρείαν ἀφορισθεῖσαι ταῖς μοναζούσαις ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μενοῦσι σχήματος καὶ τῆς αὐτῆς καταστάσεως, μήτε διώροφα γινόμενα, μήτε ἄλλοις μετασχηματίζομενα.

Κεφ. Κ. Περὶ τοῦ δωρεὰν ἀποκείρεσθαι τὰς ἀποκείρεσθαι μελλούσας καὶ πότε ἔσται δεκτὸν τὸ προσαγόμενον. Δωρεὰν δὲ προσλαμβάνεσθαι καὶ ἀποκείρεσθαι τὰς προσιούσας βουλόμεθαι καὶ τῇ ῥηθείσῃ τῶν ἀδελφῶν καθαρίθμεισθαι ποσότητι δόσεως ἄνευ τινός· οὔτε γὰρ ἀποταγὴν παρέξει τις, οὔτε αὐγήθειαν, οὔτε προσένεξις ἐπιζητηθῆσεται¹⁾, οὔτε τὸ λεγόμενον τραπεζιακόν· οὔτ' ἀλλο τι δποιῳδήποτε δνόματι κατονομαζόμενον· τὰ τοιαῦτα γάρ ἀνυπόταξίας ἀφορμή, ἀντιλογίας τε καὶ ἀπειθείας ταῖς παρεχούσαις γίνονται, καὶ οὐκ αὖται μόνον τὰ μέγιστα καταβλάπτονται ἐντεῦθεν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ λοιπῇ ἀδελφότητι κακὸν ὑπόδειγμα γίνονται. Διὰ ταῦτα γοῦν βούλομαι τε καὶ διορίζομαι, δωρεὰν καὶ δόσεως ἄνευ παντοίας εἰσδέχεσθαι τῇ μονῇ τὰς ἀποκείρεσθαι μελλούσας μηδὲν ἐπιζητουμένας τὸ σύνολον. εἴ τις δὲ ἐξ αὐτῶν οἰκειοθέλως προσαγαγεῖν βουληθείη τι τῶν ἑαυτῆς, εἴτε κινητὸν εἴη, εἴτε ἀκίνητον τὸ προσαγόμενον, προσδεχθῆσεται· τὸ γάρ ὡς ἀνάθημα τῇ Κεχαριτωμένῃ καὶ παναχράντῳ δεσποινῇ ἡμῶν ἐκ πίστεως προσαγόμενον καὶ εἰς σύστασιν μὲν τῆς μονῆς, μνήμην δὲ καὶ ψυχῆς ὀφέλειαν τῇ διδούσῃ ἐσόμενον οὐκ ἀποπέμπεσθαι γρή. πλὴν μὴ πρόκρισίν τινα διὰ τοῦτο τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν ἡ διδοῦσα ἔχειν ὑπολαμβανέτω, ἀλλ' ἵστω, διὶ ἐπίσης ἔσται ταῖς πάσαις καὶ τῷ τῆς μονῆς τύπῳ πρὸς ἀνάγκης ἔξει ἀκολουθεῖν. ἀν δέ γέ ποτε πειρασθεῖσα ἐκ δαιμόνων, οἷα πολλὰ τὰ τῆς ἀβουλίας, ἐκστῆναι μὲν τῆς μονῆς πειραθῆ, βούλοιτο δὲ καὶ τὸ δεδωρημένον ἀναλαβεῖν, οὐ δοτέον αὐτῇ τοῦτο, καὶ δὲ τι τύχη ὅν· τὸ γάρ ἀπαξ θεῷ ἀφιερωθὲν ἀναφαίρετον, καὶ ὁ ἀφαιρούμενος ἰερόσυλος, ὃποιον δὲ τὸ ἱεροσύλειν ἔχει ἐπιτίμιον, πάντες ἴσασι, καὶ ἡμεῖς μὴ λέγωμεν, ὥστε τῇ ἀν προσάγῃ τὸ οἰκεῖον ἀκίνητον τῇ κινητόν, ἀναγινωσκέτω ταῦτα τὰ δήματα πρότερον, καὶ εἶπερ ἐλευθέρῳ σκοπῷ καὶ θεοφιλεῖ ποιεῖται τὴν προσαγωγὴν, ὡς μήτε ἀναληφομένη ὕστερον, μήτε προτίμησίν τινα ἐντεῦθεν τῶν ἀλλων ἀδελφῶν ζητοῦσα, τότε δὴ προσδεχέσθω τὸ δῶρον αὐτῆς καὶ τῇ Κεχαριτωμένῃ ἀνατεθείσθω, παρ' ἡς καὶ δὲ μισθὸς αὐτῇ τῆς πίστεως ἀποδοθῆσεται.

¹⁾ προσένεξιν ἐπιζητηθῆσεται Μ.

Κεφ. η'. Περὶ τοῦ τὰ παρὰ κοσμικῶν θεοφίλεῖ σκοπῷ ἀφιερούμενα τῇ μονῇ τῆς Κεχαριτωμένης κινητά τε καὶ ἀκίνητα δεκτέα εἶναι. Ἀλλὰ καὶ εἴ τις τῶν κοσμικῶν ἢ τῶν παῖδων ἡμῶν ἢ τῶν ἄλλως συγγενῶν ἢ καὶ πάντῃ ἀλλοτρίῳν θεοφίλεῖ γνώμῃ καὶ προαιρέσει κινούμενος κινητὰ ἢ ἀκίνητά τινα τῇ μονῇ ἀφιερῶσαι προέλοιτο, ὑπεραποδεχόμεθα μὲν τοῦτον τῆς θεοφίλου προαιρέσεως εἰδότες, διτὶ καὶ παρὰ θεοῦ πολλαπλασίονα τὴν μισθαποδοσίαν κομίζεται. βουλόμεθα δὲ τὴν τῶν παρὰ αὐτοῦ ἀφιερωθέντων ἀκινήτων πρόσοδον μὴ εἰς πλεονασμὸν τῆς τῶν μοναχῶν κατακενοῦσθαι διαίτης ἢ τινα ἀλληγήτην τῶν παρ' ἡμῶν διατεταγμένων, ἀλλ' εἰς τε προσθήκην μοναχῶν τῷ αὐτῷ κανόνι γρωμένων, εἰς τε διαδόσεις πενήτων, ως ἅρα ἐκεῖνος βούλοιτο, καὶ εἰς ἔορτῶν καὶ μημοσύνων ἀναλώματα· οὐκ ἔξεσται γάρ τοῖς προσάγουσι τῇ ἀφορμῇ τῶν προσαγομένων τύπους τινὰς καινίζειν ἢ διατάγματα ἐναντία τοῖς ἡμετέροις διατυπώμασιν, ἀλλὰ τὰ μὲν προσενεχθέντα θεοφίλεῖ σκοπῷ λήψονται αἱ μονάζουσαι, καὶ ὅσα περὶ μημοσύνων καὶ διαδόσεων διατυπώσονται οἱ προσάγοντες, ἐνεργήσουσι· πλέον δὲ τούτων οὐδέν, ως προείρηται.

Κεφ. θ'. Περὶ τοῦ πάντα τὰ τῇ μονῇ ἀφοριζόμενα ἀνεκποίητα εἶναι κινητά τε καὶ ἀκίνητα. Θέλω δὲ καὶ πάντα τὰ τῇ μονῇ ἀφορισθέντα ἢ ἀφορισθησόμενα ἢ ὁπωσοῦν προσγενησόμενα, οὐκ ἀκίνητα μόνον, ἀλλὰ καὶ κινητὰ ἀκίνητα μένειν καὶ ἀνεκποίητα παρ' αὐτῇ, μὴ δωρούμενα, μὴ ἀναλλατόμενα, μὴ πωλούμενα, μὴ δπωςδηποτοῦν ἀποκτώμενα, καὶ διπλάσιον ἢ τριπλάσιον ἢ δεκαπλάσιον εἴη τὸ ἀντὶ τοῦ ἐκποιουμένου διδόμενον· ιεροσυλία γάρ ἀντικρὺς τὸ ποιῆσαι τι τοιοῦτον ἢ καὶ γενόμενον καταδέξασθαι, καὶ ὁ τοιοῦτόν τι ποιήσας ἢ ἀναδεχόμενος, καὶ βασιλεὺς εἴη, καὶ πατριάρχης, καὶ ἀρχων, καὶ ἰδιώτης ἢ ἢ ἥγουμένη τῆς μονῆς ἢ καὶ τις τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν, ἐκεῖνος μὲν λέγους ὑφέξει τῷ φοβερῷ καὶ δικαίῳ κριτῇ, τὸ δ' ἐκποιηθὲν ἀκίνητον ἀποκαθίστασθαι τῇ μονῇ διορίζομαι σπουδῇ τοῦ ἀγιωτάτου πατριάρχου, ἐκ τῶν νόμων καὶ τῶν κανόνων τὴν περὶ τούτου φροντίδα ἔχοντος, τῆς τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένης καὶ τῶν λοιπῶν μοναχῶν ὑπομημνησκουσῶν καὶ ἀνακαλουμένων αὐτὸν καὶ παντὸς ἔτέρου τοῦ βουλούμενου τὴν ἐκδίκησιν σπεύδοντος δι' εὐσέβειαν.

Κεφ. ι'. Περὶ τοῦ πότε κινητὸν τῆς μονῆς ἐκποιεῖσθαι δύναται. Η μὲν οὖν τῶν ἀκινήτων ἐκποίησις οὗτως ἔσται κεκαλυμένη παντάπασι, τῶν δὲ κινητῶν ἐκ μιᾶς καὶ μόνης αἰτίας εὔλογον ἥγεῖται ἢ βασιλεία μου τὴν ἐκποίησιν, ὅπηγίκα τις βλάβη μεγάλη προσγένηται τῇ μονῇ ἢ τοῖς ὑπ' αὐτὴν κτήμασιν ἐξ ἐπιδρομῆς ἐθνῶν ἢ ἐμπρησμοῦ ἢ σεισμοῦ, ἀπορούη δὲ τὸ μοναστήριον χρημάτων εἰς ἐπανόρθωσιν τοῦ βλαβέντος· τηνικαῦτα γάρ ἐφίημι ἐκποιεῖσθαι τινὰ τῶν κινητῶν εἰς

έπανόρθωσιν τῶν ἀκινήτων, καὶ τότε δὲ οὐ πρὸς ἄγιας ἐκκλησίας καὶ θείους ναοὺς ἡ ἔκποίησις γίνηται, ὥστε μεῖναι τὰ Ἱερὰ πάλιν Ἱερὰ καὶ μὴ κοινωθῆναι τὰ ἄγια· τὰ γάρ διπάξ ἀφιερωθέντα μὴ δεῖν κοινοῦσθαι τοῖς πᾶσι καθέστηκε γνώριμον. προαιρούμεθα δὲ τὴν τῶν χινητῶν ἔκποίησιν διὰ τὴν τῶν ἀκινήτων ἐπανόρθωσιν οὐχ ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, ὡς ἀν οἰηθείη τις, ἀλλ' θτὶ πολλῷ μᾶλλον οἶδεν ὠφελεῖν τὴν μονὴν ἡ τῶν ἀκινήτων πρόσοδος καὶ θτὶ ἐκ μὲν τῆς τῶν ἀκινήτων ὠφελεῖς δυνατόν, ἔστιν δὲ τὴν ἔκποίησιν οὐχ ἀνεξετάστως οὔτως συγχωροῦμεν, οὐδὲ ἐν παραβύστῳ, οὐδὲ ἐν γωνίᾳ γίνεσθαι, οὐδὲ μέρει τινὶ τῶν ἐν τῇ μονῇ γινωσκομένῃν, ἀγνοουμένην δὲ ταῖς λοιπαῖς, ἀλλὰ τῆς προεστώσης, τοῦ οἰκονόμου, τῆς ἐκκλησιαρχίσης, τῆς σκευοφυλακίσης καὶ τῶν λοιπῶν προκρίτων διακονητριῶν καὶ τῶν Ἱερέων τῆς μονῆς ἐπὶ τὸ αὐτὸς συνιόντων καὶ περὶ τῆς προκειμένης ἔξόδου διαγινωσκόντων καὶ περὶ τοῦ ἔκποιηθησομένου εἶδους διασκοπουμένων, ἐπειτά τινων μετακαλουμένων εἰδησιν ἔχοντων ἀχριβῆ τοῦ ἀπεμποληθησομένου, πρακτικὸν δὲ διατιμῆσεως ἔκτιθεμένων τὸν σὺν τοῖς γαρτίοις τῆς μονῆς ἀποτεθῆναι καὶ διατρεῖσθαι δρεῖλον, πάντων δὲ τούτων μετὰ εἰδήσεως τῆς τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένης γινομένων.

Κεφ. ια'. Περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἐπιλέγεσθαι καὶ προχειρίζεσθαι τὴν καθηγουμένην. Περὶ δὲ ἐπιλογῆς καὶ προχειρίσεως ἡγουμένης ἡδη διαληπτέον· νῦν μὲν γάρ ἐποίησε καθηγουμένην ἡ βασιλεία μου, θην ἐποίησε, καὶ αὐθις εἰ δεῖσει ἡγουμένης, ἔως ἀν ζῶ, παρ' ἐμοῦ γενήσεται, μετὰ δὲ τὴν ἐμὴν μετάστασιν κρατήσει τὰ τῆς παρούσης μου διατάξεως διορίζομαι γάρ, εἰ μὲν προσδόκιμος καὶ προεγγωσμένη ἡ τῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἡγουμένης γένηται τελευτή, προσέρχεσθαι αὐτῇ πᾶσαν τὴν ἀδελφότητα καὶ κοινῇ γνώμῃ τούτων τε καὶ αὐτῆς ὡς εἰδησιν ἔχοντης τῆς ἑκάστης τῶν μοναζουσῶν πολιτείας τε καὶ διαγωγῆς ἐπιλέγεσθαι τρεῖς τὰς βίω κεκοσμημένας καὶ λόγῳ καὶ φρονήσει διαφερούσας καὶ εἰς προστασίαν ψυχῶν καὶ ιατρείαν σοφωτέρας τε καὶ ἐμπειροτέρας τῶν ἀλλων, γνωρίζομένας καὶ δμολογουμένας εἴτε ἀπὸ τῶν διακονητριῶν τοιαῦται τινες εὑρίσκονται, εἴτε καὶ ἀπὸ τῶν λοιπῶν μοναχῶν. εἰ δὲ ἀδοκήτως οὔτως συμβῇ τὴν προεστῶσαν τὸν βίον καταλιπεῖν, περὶ διαδόγου μηδὲν μήτε σκοπήσασαν, μήτε γνωρίσασαν, τηγικαύτα πᾶσαν καθ' ἑαυτὴν συναχθεῖσαν τὴν ἀδελφότητα, ποιεῖσθαι τὴν τῶν τριῶν ἐπιλογὴν παρουσίᾳ καὶ τῆς κατὰ καιροὺς ἀντιλαμβανομένης τῆς μονῆς, διαστάσεως δὲ ἀναφυομένης καὶ φιλονεικίας διεγειρομένης ἐν αὐταῖς (ὅπερ ἀπεύχομαι) περὶ τὴν ἐπιλογὴν, ἢ τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένη λύσει τὴν ἀμφιβολίαν, τὴν κρίσιν προτιμωμένη τοῦ ἀρετῆ καὶ καταστάσει πνευματικῇ ὑπερέχοντος μέρους, μελήσει δὲ αὐτῇ πάντως τοῦ ἐλευθέρως καὶ ἀπαθῶς ποιεῖσθαι τὴν διά-

γνωσιν, εἰ μὴ βούλοιτο τὸν πάσης κτίσεως κριτὴν καὶ δεσπότην πλαγίως ἴδειν κατ' αὐτῆς φερόμενον διὰ τὸ καὶ αὐτὴν πλαγιάσαι (ὅπερ ἀπεύχομαι) ἐν ἀδίκῳ κρίσει τὸ δίκαιον. καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς ἐκλογῆς. ή δὲ τῆς μιᾶς τῶν ἐπιλεγεισῶν πρόκρισίς τε καὶ προχείριστις τοιόνδε τρόπον ἐνεργηθήσεται. γραφήσεται παρὰ τοῦ πνευματικοῦ πατρὸς τῶν μοναζουσῶν ἐν χάρταις ἵσοις τε καὶ ὅμοιοις τρισὶ τάδε· „δέσποτα, κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, καρδιογνώστα, τοῖς πρεσβείαις τῆς παναγράντου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου τῆς κεχαριτωμένης, ἀνάδειξον ἡμῖν ταῖς ἀμαρτωλαῖς, εἰ ἀξίον ἔχοινας τοῦ τῆς ἡγουμενείας ἡμῶν ἀξιώματος τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν τῆνδε“· καὶ ἐν τοῖς ἑτέροις χαρτίοις τὰ αὐτὰ πάλιν ρήματα τῶν δινομάτων μόνων ἐναλλαττομένων καὶ σφραγίδι ἐνσημανθέντες οἱ χάρται παρὰ τῆς τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένης ὑπὲρ τοῦ Ἱερέως ἐπ' ὅψει ταῦτης καὶ τῆς ἀδελφότητος τῇ Ἱερᾷ τραπέζῃ ἐντεθῆσονται ἐν ἑσπερινῷ τοῦ σαββάτου, η εἰ φθάσσοι τότε ἑορτὴ τις τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ η τῆς παναγράντου δεσποίνης ἡμῶν θεοτόκου, ἀγρυπνίας ἐπιτελεισθείσης καὶ ἵκεσίας δλοψύχου ἐκ συντετριμμένης καρδίας πρὸς θεὸν γενομένης παρ' ὑμῶν, τιμιώταται μοι μητέρες, ὡς ἀναγκαίου τοῦ πράγματος ὄντος, περὶ οὐ η παράκλησις, δι' οὐ καὶ η σύστασις τῆς μονῆς, ὥστερ (ο μὴ γένοιτο) καὶ η κατάλυσις, δι' οὐ καὶ η τῆς σωτηρίας ὑμῶν ἐλπίς. καὶ τῇ ἐπαύριον, τῆς θείας λειτουργίας τελεσθείσης, μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ταύτης ἔτι τοῦ Ἱερέως τὴν Ἱερατικὴν ἐνδεδυμένου στολὴν τρισάγιον γενήσεται παρ' ὑμῶν καὶ τροπάρια ταῦτα ψαλθῆσονται· „ἐλέγησον ἡμᾶς, κύριε, δόξα, κύριε, ἐπιβλεφόν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἴδε καὶ νῦν, μονογενὲς ὅμοούσιες“· καὶ ὁ Ἱερεὺς ἐκτενῇ αἰτησιν ποιήσεται ἀναφωνήσας μετὰ τὰς ἄλλας αἰτήσεις καὶ τό· „ἔτι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ ἀποκαλύψαι ἡμῖν κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν τὴν ἀξίαν τῆς προστασίας ἡμῶν“· καὶ ὑμεῖς ἐπιφωνήσεσθε τό· „κύριε, ἐλέγησον“ λ', καὶ γονυκλισίας ποιήσετε ιέ· τοῦτο καὶ ὑμεῖς ἐν τῇ πρὸς θεὸν ἀνατάσει τῶν χειρῶν ὑμῶν ἐπιφωνοῦσαι ἑαυταῖς „ὁ θεὸς ὁ καρδιογνώστης, ἀνάδειξον ἡμῖν ταῖς ἀμαρτωλαῖς τὴν ἀξίαν τῆς προστασίας ἡμῶν“· καὶ μετὰ ταύτας τὰς γονυκλισίας ὁ Ἱερεὺς τρεῖς αὐτὸς γονυκλισίας ἔμπροσθεν τῆς ἀγίας τραπέζης βαλὼν μέχρι γῆς, ἔτι τὴν Ἱερατικὴν στολὴν ἐνδεδυμένος καὶ τὸ αὐτὸν πρόστρημα κάκεῖνος ἐπιλέγων ἔνα τῶν τριῶν ἀναλήψεται χάρτην, οὐ δεδομένου παρ' αὐτοῦ τοῦ Ἱερέως ἐγώπιον πάσης τῆς ἀδελφότητος πρὸς τὴν τὴν οἰκείαν σφραγίδα αὐτῷ ἐπιθεῖσαν. ἐπιγγάσεται μὲν αὐτῇ τὸ ἔαυτης ἐπισφράγισμα, ἀνοιγήσεται δὲ πάντων ὁρώντων δ χάρτης καὶ οὗ τὸ ξνομα ἐν ἐκείνῳ ἐγγεγραμμένον φανῇ, τοῦ τυπικοῦ ἡμῶν καὶ τῆς βασιτηρίας ἐν τῷ πρὸ τοῦ ἀγίου θυσιαστηρίου τόπῳ κειμένων τρεῖς γονυκλισίας ποιήσασα λήψεται ταῦτα, ἀποσκοποῦσα καὶ ἐν ἔαυτῇ ἀναλογιζομένη, δθεν ταῦτα λαμβάνῃ καὶ τίνι μπισχγεῖται

φυλάττειν αὐτά, καὶ δι τοιούτους ἄγγελοι τὴν αὐτῆς ὑπόσχεσιν ἀπογράφονται, οἵτινες μέλη λουσιν αὐτὴν εἰς τὸ φοβερὸν ἔκεινο εἰσαγαγεῖν δικαστήριον λόγους τῆς ἐκπληρώσεως τῶν ὑποσχέσεων ἀποδώσουσαν. εἴτα στίσεται εἰς τὸν ἀποκεκληρωμένον τῇ ἡγουμένῃ τόπον καὶ πᾶσαι αὐτῇ τὸν θεῖον προσάξουσιν ἀσπασμόν. μετὰ δὲ τὸν ἀσπασμὸν δέξεται τῷ Θεῷ ἀγαπημένονται καὶ τῇ ἀπόλυσις ἔψεται τῇ συνήθει τοῦ ιερέως εὐγένῃ, αὗτῇ δὲ ὑμῶν ἔσται εἰς τὸ ἔτης προεστῶτα; τίνι καὶ ὡς μητέρα σεβάσσεσθε καὶ διέθεσιν καὶ ὑπακοὴν πρὸς αὐτὴν ἔξετε ὡς θεοχειροτόνητον. εὐχταῖον οὖν ἔστι μοι, πάντοτε ἐν ὑμῖν εἶναι αὐταῖς εὐπορίαν. τῶν ἀξίων τῆς πραστασίας καὶ μηδέποτε τὰς πρὸς τοῦτο τὸ πρᾶγμα προσφυεῖς μοναχούσας ἐπιλιπεῖν ἐν τῇ εὐχεστάτῃ μονῇ ταύτῃ τῆς Κεχαριτωμένης, ἀλλ᾽ διάκονος ἣν γένηται χρεῖα προγένεσις ἡγουμένης, ἐξ αὐτῶν τῶν ἐν ταύτῃ ἀσκουμένων μοναχῶν ἔξειναι γίνεσθαι τὴν ἐπιλογὴν, ἵτε καὶ θεμέλιον ἔριστον σὺν Θεῷ τῆς μοναχικῆς καὶ κοινωνίας ταύτης διαγωγῆς καταβεβλημένων καὶ κατάλληλον τῷ θεμέλιῳ τὴν τῆς ἐναρέτου πολιτείας ποιουμένων οἰκοδομήν. εἰ δὲ καὶ τριῶν τοιούτων μοναχουσῶν οὐκ ἔστιν εὐπορία ἐν τῇ μονῇ, ἀλλὰ δύο μόναι εὑρίσκονται ἀξίαι τῆς τοιαύτης πραστασίας, καὶ αὕταις ἀρχέσσουσαι καὶ μόνων τῶν δύο τούτων ἀπογράφομένων τὰ ἔτης, ὡς εἴρηται, προγωρίσουσαι. εἰ δ', (ὅπερ ἀπείρεται τῇ βασιλείᾳ μου,) μία ἀξία τῆς πραστασίας ταύτης φαίνεται: ὑπάρχειν ἐν τῇ μονῇ, τότε τῇ κατὰ καιροὺς τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένη εὑρίσκει δευτέραν μοναχὴν ἐξ ἑτέρου μοναστηρίου εὐλαβῆ καὶ δόκιμον εἰς ἡγουμενείαν καὶ σύτῳ πάλιν τῶν δύο τούτων ἀπογράφομένων, τῆς τε οὖσης ἐν τῇ μονῇ καὶ τῆς ἔξωθεν εἰσαγόμενης, ὡς εἴρηται, τηρούμενον τὰ τῆς ἀκολουθίας, ὡς γέγραπται, καὶ σύτως τῇ ἔκεινη δοκεῖσα καὶ ἀναδεικνυμένη ἀξία εἰς ἡγουμενείαν προγειρισθήσεται.

Κεφ. Β'. Περὶ τοῦ γωρίς πάθους γίνεσθαι: τὴν ἐπιλογὴν τῆς ἡγουμένης καὶ προχείρισιν καὶ τῶν διακονητριῶν· Εἶν, ἀλλὰ παρακαλοῦμεν, τιμιώταται ἡμῶν μητέρες, τῆς ἐκλογῆς τῶν ἡγουμενῶν παρ' ὑμῶν διειλούσης γίγεσθαι: καὶ τῆς τῶν λοιπῶν διακονητριῶν προκρίσεως παρὰ τῆς καθηγουμένης γινομένης, ἀπέστω ἔρις, ἀπέστω φίόνος, ἀπέστω ματαία προσπάθεια καὶ γάρις ἀλέγιστος, κρίσει δέ τοι ἐρθῆ καὶ στογχασμῷ ἀκριβεῖ καὶ ἀληθείᾳ, ὡς ἐφορῶντος τοῦ τὰ πάντα βλέποντος διδυαλμοῦ παρ' ὑμῶν τῇ κρίσις τε καὶ δοκιμασίᾳ γίνέσθω. μὴ γωρήσῃ τοίνυν εἰς διαμάχης καὶ ἀμφιγνωμοσύνας προκρίνουσαι, ἀλλὰ ἐν ὅμοιγνωμοσύνῃ καὶ εἰρήνῃ καὶ ἀγάπῃ τῇ ἐκλεκτημένῃ ἐκδέγοισθε¹⁾) οὐδὲ μία ἔσται, τῆς ἐκλογῆς καὶ προκρίσεως γινομένης τῇ πρὸς τὰ ἡγουμενεῖαν τῇ ἐτέρᾳ

¹⁾ ἐκλογοισθε Μ.

τινὰ διακονίαν μετέρχεσθαι ἀναξίως ἐπιπηδῶσα χρόνους τυχὸν προβαλλομένη ἢ
ἐνέργειαν ἢ εὐγένειαν ἢ προσαγωγὴν κτημάτων τινῶν ἢ χρημάτων, ἀλλ' ἔκεινη
ἔσται προτιμητέα ἐν ὑμῖν, ἦτις ἀν εἴη τοιαύτη, οἷαν δὲ λόγος ἀνωτέρω ὑπέγραψε,
καὶ ἐκ νέου τύχῃ ἀποκαρεῖσα, καὶ ἐξ ἴδιωτικῆς τύχης τῇ μονῇ προσελήλυθε.
πᾶσαν οὖν εὔνοιαν, πᾶσαν ὑποταγὴν, πᾶσαν εὐπείθειαν τῇ ἡγουμένῃ ὑμῶν ἀποσώ-
ζοιτε, καθάπερ τινὶ τῶν θείων πατέρων εἴρηται λέγοντι· „εἰ γὰρ ὑπὲρ ἡμῶν λόγον
ἀποδοῦνται μέλλουσιν οἱ ἡμῶν ἐπιμελούμενοι, πῶς οὐχὶ κατὰ πάντα τούτοις ὑποταγη-
σόμεθα καὶ ὡς κεφαλῇ τὰ λοιπὰ μέρη τοῦ σώματος ὑπακούσομέν τε καὶ ἐξυπηρε-
τήσομεν, καθὼς φησι καὶ δὲ θεῖος ἀπόστολος· πείθεσθε τοῖς ἡγουμένοις ὑμῶν καὶ
ὑπείκετε· αὐτοὶ γὰρ ἀγρυπνοῦσιν ὑπὲρ τῶν φυχῶν ὑμῶν, ὡς λόγον ἀποδώσοντες“.
ἀλλὰ καὶ πρὸς ἄλληλας ἀγάπην, εἰρήνην, δμόνοιαν φυλάττουσαι εἴητε μοι, ἄλλων
ὑπερκακιόμεναι, ἄλληλας ὑποστηρίζουσαι, νουθετοῦσαι, παρακαλοῦσαι, ἀγεχόμεναι
πᾶν εἰ τι χρηστόν, εἰ τι σωτήριον; εἰ τις ἀρετὴ καὶ εἰ τις ἔπαινος, σπεύδουσαι εἰς
δύναμιν κατορθοῦν· φησὶ γὰρ καὶ δὲ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός· „ταῦτα ἐντέλ-
λομαι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἄλληλους, καθὼς καὶ γὼν ὑμᾶς ἡγάπησα. καὶ ἐν τούτῳ
γνώσονται· πάντες, ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἔστε, ἐὰν ἀγαπᾶτε ἄλληλους.“ καὶ σὺ δέ,
ὦ μῆτερ πνευματική τῆς Ἱερᾶς ταύτης ποίμνης καὶ ὁδηγέ, μετρίᾳ ἔσσο ταῖς ἀδελ-
φαῖς κηδεμονικῇ καὶ τὸ δλον μητρικὴν αὐταῖς ἀποσώζουσα τὴν εὔνοιαν, ναὶ παρ-
καλοῦμεν, πασῶν κήδου καὶ πασῶν ἀντέχου νουθετοῦσα, παραινοῦσα, διδάσκουσα,
παρακαλοῦσα, νοσούσας ὑγιεῖσσα, ἀσθενούσας ὑποστηρίζουσα, ὀλιγοψυχούσας παρ-
μυθουμένη, ἀμαρτανούσας ἐπιστρέφουσα καὶ καθὼς φησιν δὲ Ἅγιος Βασιλεὺς λέγων·
„αὐτὸς ὁ καθηγούμενος, ὡς πατήρ παιδῶν γνησίων ἐπιμελόμενος ἐπισκέψεται τὴν
καθ' ἐνὸς ἐκάστου χρείαν καὶ τὴν ἀρμόζουσαν εἰσάγει κατὰ τὸ δυνατὸν θεραπείαν
καὶ ἐπιμέλειαν καὶ τὸ κατ' ἀλήθειαν ἀσθενοῦν μέλος, εἴτε σωματικῶς, εἴτε ψυ-
χικῶς μετ' ἀγάπης καὶ τῆς πνευματικῆς εὐνοίας διαβαστάσει“.

Κεφ. ιγ'. Περὶ μετακινήσεως τῆς μὴ ὡς δεῖ ἡγουμενευούσης.
Καὶ ταῦτα μὲν οὕτως. τὰ δὲ ἔξης ἥηθηναι μέλλοντα περὶ τῆς μετὰ τὴν ἡμῶν
παρέλευσιν ἡγουμονευσούσης καὶ τῶν μετ' ἔκείνην ἡγουμενευσούσων¹⁾ οὐκ ἐβού-
λόμην γραφῆ παραδοῦναι· οὐδὲ γὰρ ἔδει τὴν ἀπαξ εἰς τοῦτο κεκριμένην τῆς
τοιαύτης στάσεώς τε καὶ τάξεως μεθιστᾶν²⁾. ἀλλ' ἦν μὲν ἀρεστὸν τοῦτο καὶ
ἀποδεκτέν, εἴπερ τὸ φύσις ἡμῶν ἀτρεπτός τε καὶ ἀναλλοίωτος ἦν, ἐπεὶ δὲ τοῦτο
οὐκ ἔστι· (τρεπόμεθα γὰρ αὐθις καὶ ἀλλοιούμεθα, οἷα τὰ ἀνθρώπινα, καὶ τιμῆς
ἀξιούμενοι πρὸς τὴν τῶν καλῶν ἐργασίαν μᾶλλον χαυνούμεθα, ἥθυμοίας εἶχοντες

¹⁾ ἡγουμενευούσης — ἡγουμενευούσων Μ.   ²⁾ μετιστᾶν Μ.

τὰ πολλά, ώς φιλούσης τῆς ἀρχῆς τοὺς εἰς αὐτὴν ἀνηγμένους ὑποχαυνοῦν, ὅπότε πλείω τὸν ἀγῶνα καὶ τὴν προσοχὴν ἐπιδείχνυσθαι ἔδει), διὰ ταῦτα καὶ γραφῇ παραδοτέον τὸ πρᾶγμα καὶ κολαστέον εἰς δύναμιν. εἰ μὲν οὖν ἀτρεπτός μένοι τῇ καθηγουμένῃ τῆς ἀρετῆς ἐπιεικῶς ἀντεχομένη, δι' ᾧ ταῦτης ἡξιώθη τῆς τάξεως, ἀμετακίνητος ἔσται: τῆς ἀρχῆς ταύτης καὶ ἀδιάπτωτος. εἰ δὲ ἀδόκιμον τε καὶ ἀσύμφορον ὁ χρόνος αὐτὴν ἀπελέγξει, ώς εἴτε τῆς προστασίας τῶν ἀδελφῶν ἀμελῶς τε καὶ καταφρονητικῶς ἔχομένην, εἴτε τοῖς ἑαυτῆς συγγενέσι χαριζομένην, εἴτε τι τῶν τῆς μονῆς ἡ αὐτὴν νοσφιζομένην ἡ ἔτέρῳ τινὶ ὑποτιθεῖσαν καὶ καταπροδιδοῦσαν, εἴτε τι τῶν τοῦ τυπικοῦ διαταγμάτων παραθραύουσαν¹⁾ δλως καὶ τοῖς ἑαυτῆς στοιχοῦσαν θελήμασι καὶ διὰ ταῦτα πρὸς κυβέρνησιν ψυχῶν ἀνεπιτήδειον ἐλεγχομένην, εἰ μὲν οὕτως κακῶς ζῶσα ἑαυτῆς ποτε γένοιτο καὶ τῶν κακῶν ἀπόσχοιτο, τῆς τε πρὸς τὰ χρείττω καὶ σωτηριώδη φερούσης διπτοιτο, ἔστω καὶ ἡγουμενευέτω, εἰ δὲ αὐτὴ μένοι μὴ τῶν κακῶν ἀποσχομένη, εἰ μὴ καὶ μᾶλλον αὐτοῖς ἐπεκτεινομένη, ἐκείνην μὲν τὴν ἀδόκιμον μετατίθεσθαι τῆς προστασίας ὑμῶν παρὰ τῆς τῆς μονῆς ἀντιλαμβανομένης διοριζόμεθα, ἐκλογὴν δὲ πάλιν καὶ ψῆφον ἔτέρων γίνεσθαι καὶ προχείρισιν ἔτέρας ἡγουμένης κατὰ τὰ ἀνωτέρω διατεταγμένα. ἡ δὲ ἀποβληθεῖσα τῆς ἡγουμενείας, εἰ μὲν διὰ γῆρας ἡ καὶ ἀφέλειαν ταύτης μετακινηθείη καὶ βούλοιτο αὔθις καθῆσθαι καὶ προσμένειν ἐν τῇ μονῇ ώς μία τῶν ἀδελφῶν καὶ τῇ προεστώσῃ ἐφ' ἀπασιν ὑποτάσσεσθαι, μὴ κατὰ τι λυμαίνομένη τῇ τῆς μονῆς εὐταξίᾳ μηδὲ ταράττουσα ἡ ταραττομένη, ἔστω καὶ οὕτως ἐν αὐτῇ ἡ δὲ ως πρὸς λύμην τῆς τῆς μονῆς συστάσεως γεγονέναι καταφανεῖσα καὶ τῆς τάξεως ταύτης καὶ καταστάσεως καὶ πρὸς ἀθέτησιν τῶν ἐν τῷ παρόντι τυπικῷ τῆς βασιλείας μου διατεταγμένων, ἐκδιωκέσθω παντελῶς, οὐα μὴ σκανδάλου αἰτία καὶ ταῖς λοιπαῖς γένηται.

Κεφ. ιδ'. Περὶ τοῦ οἰκονόμου δεῖν εἶναι ἐν τῇ μονῇ εὐνοῦχον καὶ σεμνοῦ βίου. Καὶ οἰκονόμον δὲ διορίζεται ἡ βασιλεία μου εἶναι ἐν τῇ μονῇ διοικοῦντα τὰ ταύτη ἀνήκοντα κατ' ἐπιτροπὴν τῆς ἡγουμένης καὶ τὰ ἐν τούτοις οἰκονομούμενον κατὰ τὴν ἐκείνης βούλησιν. καὶ νῦν μέν ἐστιν δῶν, παρὰ τῆς βασιλείας μου γεγονώς, κανὸν ἔτέρου δεήσῃ, παρὰ τῆς βασιλείας μου ἔτερος εἰσαγθῆσεται. ἐπάλι δὲ τῶν τῆδε μεταστῶ, παρὰ τῆς ἡγουμένης γεγήσεται, εἴτε ἐκ τῶν ἱερουργούντων ἐν τῇ μονῇ, εἴ τις τούτων ἐνεργής ἔσται καὶ τοῦ οἰκονομεῖν ἀξιος δηλονότι, εἴτε καὶ ἔξωθεν δοκιμαζόμενος καὶ προχειριζόμενος, κατὰ τόγδε τὸν τρόπον. μετὰ τὴν ἔξ έρεύνης τούτου ἐπιλογὴν καὶ τὴν τῶν ποιητέων εἰδησαι

¹⁾ παραθραύουσα Μ.

αὐτοῦ ἐμφανισθεῖς καὶ τῇ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς μονῆς ἔχοντη, ὡς ἀν γνωρίζοιτο παρ' αὐτῆς, εἰσελθὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς μονῆς καὶ μικρὸν ἐπιμείνας, τρισαγiou γενομένου παρὰ τῶν ἀδελφῶν, πεσὼν προσκυνήσει τάς τε ἀλλας τῶν ἀγίων θελας εἰκόνας καὶ τὴν σεπτὴν καὶ πανίερον τῆς Κεχαριτωμένης Θεοτόκου. εἶτα ἀσκασάμενος, εὐξαμένου τοῦ ἵερέως τὴν τῆς ἀπολύσεως εὐχήν, ἐξελεύσεται τοῦ ναοῦ καὶ ἔσται τὸ ἀπὸ τοῦδε οἰκονόμος καὶ φροντιεῖ τῶν τῆς μονῆς, μεταγεγραμμένου ἴδιᾳ λαμβάνων καὶ τὸ παρὸν χεφάλαιον τὰ περὶ αὐτοῦ δηλοῦν. ἔσται καὶ αὐτῷ ἔργον περισπούδαστον ^{ἡ 1)} τῶν ὑποκειμένων τῇ μονῇ ἀκινήτων πάντων τῶν ἔκτος τε καὶ ἔγτος τῆς Μεγαλοπόλεως ἐπιτήρησις καὶ οἱ τῶν προνοητῶν καὶ οἱ τῶν οἰκολόγων λογαριασμοί, ἡ ἀνακεράμωσις τῆς μονῆς καὶ τῶν ὑπ' αὐτὴν μετ' ἐπιμελείας ἀρμοζούσης γινομένη κατ' ἔτος, ἡ τῶν Ἰωας γινομένων ἐν τῇ μονῇ συμπτωμάτων ἀνόρθωσις διὰ προστάξεως τῆς καθηγουμένης, ἀγωνίζεσθαι πρὸς τούτο καὶ ἐπιμελεῖσθαι διφείλοντι. πρὸς τούτοις ἡ φροντὶς τῶν ἐξ εὐλόγων ἐπιδόσεων εἰσόδων καὶ τοῦ πάντα τὰ ἐν τοῖς κτήμασι καὶ τοῖς οἰκήμασιν οἰκονομεῖσθαι πρὸς τὸ λυσιτελέστερον καὶ μὴ συγχωρεῖσθαι τοὺς κατὰ καιρὸν προγοουμένους τῶν τοιούτων ἡ ἀμελῶς διακεῖσθαι περὶ τὴν ἀντίληψιν τούτων καὶ πρὸς τὸ χρείττον ἐπίδοσιν, ἡ νοσφίζεσθαι τινας τῶν εἰσόδων καὶ ίδιον κέρδος τιθέναι. ἀλλὰ καὶ ἐπιμελῶς τὴν πρόνοιαν τούτων ποιεῖσθαι καὶ τὰς εἰσόδους ἀκαινοτόμητους προσάγειν τῇ μονῇ καὶ τὰ μὲν γεννήματα καὶ τὰ λοιπὰ εἴδη κατὰ τὸν ἐπιτήδειον καιρὸν ἀποστέλλεσθαι, τῶν διακομίζειν ταῦτα διφειλόντων πλοίων ἐγκαίρως ἀποστελλομένων, τὰ δὲ λογάρια εἰσκομίζεσθαι τῇ μονῇ καὶ παρουσίᾳ τοῦ οἰκονόμου ταῦτα παραδίδοσθαι τῇ καθηγουμένῃ καὶ τῇ δοχειαρίᾳ δι' ἀποδείξεως αὐτῶν σημειούμενης παρ' αὐτῶν, εἶτα καὶ καταστρωνυμένης εἰς τὸν εἰσοδοέξιδον τοῦ δοχείου. εἰ δ' Ἰωας δοιονόμος ἀποδημεῖ ἐν τοῖς ἔξω διάγων παρουσίᾳ τοῦ παροικονόμου τὴν τῶν εἰσοδιαζομένων λογαρίων παράδοσιν γίνεσθαι πρὸς αὐτάς. εἰ δὲ καὶ δοπαροικονόμος ἐν τοῖς ἔξω ἀποδημεῖ, καὶ μόναις ταῖς τῇ τε καθηγουμένῃ καὶ τῇ δοχειαρίᾳ ταῦτα εἰσκομίζεσθαι καὶ παρ' αὐτῶν, ὡς εἰρηται, τὰς ἀποδείξεις γίνεσθαι· ἀκρίβειαν δὲ ποιεῖσθαι τὸν οἰκονόμον, ὥστε τοὺς τῶν προνοητῶν λογαριασμοὺς ποιεῖν κατὰ τὸν καιρὸν τὸν προσήκοντα καὶ μὴ ὑπερτίθεσθαι τούτους, ἀλλὰ μᾶλλον διέρχεσθαι ἀπανταχοῦ τῶν κτημάτων καὶ ἐφορᾶν αὐτοὺς τε τοὺς προνοητὰς καὶ τὰ κτήματα καὶ σπουδάζειν ἔρχεσθαι ταῦτα εἰς ἐπίδοσιν, ἐπισκέπτεσθαι δὲ καὶ τὰ διὰ [τῆς]²⁾ Πόλεως τῇ μονῇ διαφέροντα, ὡς ἐνδέχεται, κάντεύθεν ἐξ ἔργων αὐτῶν παριστᾶν τὸ τῆς οἰκονομίας αὐτοῦ ἔργον καὶ τοὺς παρ' αὐτοῦ γινομένους ἔτησίας

¹⁾ ὁ Μ.²⁾ Supplevimus.

λογαριασμοὺς τῶν προνοητῶν καὶ τῶν οἰκολόγων εἰσκομίζειν τῇ μονῇ καὶ παραδιδόναι τῇ καθηγουμένῃ καθ' ἔκαστον ἔτος, ὡς ἀν ἐπιτηρῶνται παρ' αὐτῆς καὶ οὗτῳ γίνηται ἡ τῶν προνοητῶν ἀθώωσις παρ' αὐτῆς. εἰ δὲ πολλάκις τῶν κατὰ καιροὺς οἰκονόμων τις εὑρεθείη μὴ ταῦτα οὗτα διαπραττόμενος κατὰ τὴν ἀνωτέρω περίηψιν, μεταστήσεται τῆς οἰκονομίας, κοινουμένης [δὲ] τὸν περὶ τούτου λόγον τῆς καθηγουμένης μετὰ καὶ τῆς ἀντιλαμβανομένης τῆς μονῆς γενήσεται ἔτερος ἀξιόλογος. συνοπτικῶς δὲ τοῦτο διορίζεται ἡ βασιλεία μου, ἵνα πάντα μετ' εἰδῆσεως καὶ βουλῆς τῆς καθηγουμένης οἰκονομῶνται παρὰ τοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν οἰκονόμου, ξεται. δὲ σὺν αὐτῷ καὶ παροικονόμος δὲ εἰς τῶν ἐν τῇ μονῇ ἀφορισμένων ιερέων, καθὼς εἰρήσεται, ἔργον ἔχων καὶ αὐτὸς τὸ πάντα τὰ εἰσοδιαζόμενα ἐν τῇ μονῇ λογάρια γεννήματα καὶ λοιπὰ εἶδη προσγράφεοθαι καὶ ἔχειν εἶδησιν τούτων. ὅτε δὲ ίσως καὶ οἰκονόμος μὴ πάρεστι, μετὰ προστάζεως τῆς καθηγουμένης ἐγεργῶν ξεται τὰ παρ' αὐτῆς ἐπιταπτόμενα.

Κεφ. ιε'. Περὶ τῶν ιερέων. Καὶ ιερέας εἶναι δεῖ περὶ τὴν μονὴν δύο, μοναχὸν εὐνούχους τὸ αἰδέσιμον ἀπὸ τῆς πολιτείας ἔχοντας, ἐπιεικεῖς, συνεσταλμένους, εἰδότας ὑπαναγιγνώσκειν καλῶς τὰ ιερὰ τῆς θείας γραφῆς λόγια. ἀπορίᾳ δὲ τούτων καὶ μὴ μοναχούς, εὐνούχους δὲ μεμαρτυρημένους ἐπ' ἀρετῇ καὶ θεοσεβείᾳ, ὡς ἀν ταῖς αὐτῶν ιεραῖς εὐλογίαις καὶ εὐπροσδέκτοις εὐχαῖς ἡ ἀδελφότης βοηθουμένη πρὸς τὴν τῆς ἀρετῆς ἔργασίαν εὐάρεστον ὢδὴν εἰς ὡτα κυρίου Σαβαὼθ ἀναπέμποιεν. δὲ τὰς ὑπὲρ ἡμῶν ἴκεσίας αὐτῶν προσιέμενος εὐμενῶς ἀφήσει ἡμῖν τὰ ὄφειλήματα ἐν καιρῷ χρίσεως. ἀπὸ δὲ τῶν τοιούτων δύο ιερέων δὲ εἰς ξεται καὶ παροικονόμος, ὡς ἐν τῷ τοῦ οἰκονόμου κεφαλαίῳ περιειληπται πλατύτερον. διπηγίκα δὲ δο οἰκονόμος- εἴτε ὡς ἀδόκιμος τυχὸν παρασταλῆ, εἴτε τοῦ βίου μεταστῇ, δο παροικονόμος ἀξιος δω τοῦ οἰκονομεῖν, ἵνα ἀποκαθιστήται οἰκονόμος, ἀντ' ἔκείνου δὲ ἵνα εἰσάγηται εὐθὺς ἔτερος, οἷον δο λόγος ἀνωθεν παρέστησεν.

Κεφ. ιζ'. Περὶ τοῦ πάσας τὰς μοναζούσας ὑφ' ἔνα εἶναι πνευματικὸν πατέρα. Βούλομαι δὲ πάσας τὰς μοναζούσας ἐνὶ πνευματικῷ πατρὶ τοὺς έαυτῶν λογίσμοὺς ἀναφέρειν, καὶ μάλιστα εὐνούχῳ ἀρετῇ δικλάμποντι καὶ πολλὴν ἔκ τε τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἀσκήσεως συναγχαγόντι τὴν πεῖραν τῆς τῶν λογίσμων ἀναδοχῆς ἴκανῷ ψυχαῖς ἐξομολογουμέναις κατάλληλα προσφέρειν τὰ φάρμακα.

Κεφ. ιζ'. Περὶ τοῦ πῶς οἱ παραβάλλοντες ὄφειλουσιν ἐντυγχάνειν ταῖς μοναχαῖς καὶ τίνες καὶ πότε. Εἰ καὶ πολλαχοῦ τῶν ἀσκητικῶν παραγγελμάτων διηγέρευται τοῖς πατεράσιν, συγγένειαν μοναχοῖς μηδεμίαν εἶναι ἐπίγης, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν κελεύομεν, ἵνα εἶπερ παραβάλῃ τῇ μονῇ γυνῇ, μήτηρ τυχὸν μοναζούσης τῇ ἀδελφῇ τῇ νύμφῃ ἐπ' ἀδελφῷ, εἰσελεύσεται

εἰς τὸ μοναστήριον τῆς ἡγουμένης ἐπιτρεπούσης καὶ συνεστιασθεῖσα ταῖς μοναχαῖς τὴν παρατεθεῖσαν τροφὴν ὑποχωρήσει¹⁾ πρὸς ἔσπέραν, εἶτερ ὑγιαίνουσαν ἴδεῖν συγγενῆ παρεγένετο, καὶ τοῦτο δράσει ἀπαξὴ ή δίς τοῦ ἐνιαυτοῦ. εἰ δὲ νοσοῦσαν καὶ νόσον βαρεῖαν, εἰ μὲν μῆτηρ εἴη, ἐγκαταμενεῖ τῇ μονῇ καὶ παρεδρεύσει τῇ νοσούσῃ θυγατρί, καὶ κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν ταῖς μοναχαῖς δμοίως συγεστίχσιεῖσα πρὸς ἔσπέραν ὑποχωρήσει. εἰ δὲ ἀδελφὴ τυγχάνει ηγενός ἐπ' ἀδελφῷ η ἀνεψιὰ ἀπὸ ἀδελφῆς ή ἀδελφοῦ η πρὸς θέαν ἀφικομένη, πάντη καὶ πάντως πρὸς ἣν ἡμέραν ἀφίκηται, πρὸς ἔσπέραν ὑποχωρήσει. εἰ δὲ ἀνὴρ εἴη ὁ πρὸς θέαν παραβαλλών πατὴρ τυχὸν η ἀδελφὸς η ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρός, εἰς μὲν τὸ μοναστήριον οὐδαμῶς εἰσελεύσεται· ἀβατον γάρ τοῦτο παντάπασιν ἀνδράσιν η βασιλείᾳ μου διερίζεται καὶ κεκλεισμένον διηγεκῶς, ἔξωθεν δὲ κρούσαντες αὐτοῦ, τῆς ἡγουμένης ὑπομνησθείσης, η θεαθῆναι ζητουμένη μονάζουσα κελεύσει ταύτης ἀφίξεται πρὸς τὸν πυλῶνα, συναφίξεται δὲ καὶ η καθηγουμένη, εἰπερ ἐθέλει καὶ δύνατο η κελευσάσης αὐτῆς μία τῶν γηραλεωτέρων καὶ τιμιωτέρων μοναζουσῶν καὶ τῆς θύρας ἀνοιγείσης πρὸς τῷ πυλῶνι στὰς καὶ βραχὺ τι διομιλήσας τῇ μοναχῇ ἀπελεύσεται. εἰ δ' ἵσως η μοναχή, ης πρὸς τὴν θέαν ὁ πατὴρ ἀφίκετο η ὁ ἀδελφὸς η ὁ ἐπ' ἀδελφῇ γαμβρός, νοσοίη καὶ οὔτως ἔχοι, ώς μηδὲ τῷ πυλῶνι προσβαλεῖν δύνασθαι, οὐχ εἰσελεύσεται μὲν οὐδὲ οὔτω τις αὐτῶν εἰς τὸ μοναστήριον. εἰ δὲ βούλοιτο η νοσοῦσα καὶ ἀναγκαῖον ἡγοῖτο τὸν παραβαλόντα ἴδεῖν συγγενῆ, φορείῳ βασταχθεῖσα καὶ πρὸς τῷ πυλῶνι γενομένη θεασάσθια αὐτὸν ἔκεισε καὶ ἐπαναγθήτω· τὸ γάρ διοῦνται πρόφασιν εἰσόδου τοῖς ἀνδράσι πρὸς τὴν μονὴν καὶ μὴ τὴν ἔξω πύλην εὐθὺς ἀποκεκλεῖσθαι πᾶσι, σφέδρα φορτικὸν τῇ βασιλείᾳ μου καὶ ἀβούλητον· δέος γάρ μή τι συνέλθῃ βλάβος ἐπηρείας δαιμονικῆς ταῖς τῷ ἀγνῷ νυμφίῳ νυμφευομέναις οὐκὶ διὰ τοῦτο πάσης εἰσόδου τοὺς ἀνδρας ἀπείργεσθαι προσήκειν ἡγοῦμαι καὶ οὔτως διακελεύομαι. τὸ δ' αὐτὸν κρατείτω, καν εἰ τῇ προεστώσῃ ἐντευξόμενος ἀνὴρ τῇ μονῇ παραβάλοι. εἰ δ' ἵσως τῶν μοναζουσῶν τινος πατὴρ η μῆτηρ νοσοίη καὶ οὔτως ἔχοι, ώστε τὰ τελευταῖα πνεῖν, βούλοιτο δὲ η μονάζουσα, ης ὁ πατὴρ η η μῆτηρ ἀρρωστοίη, καὶ ἀναγκαῖον ἡγοῖτο, τὸν ἀσθενοῦντα πατέρα η τὴν μητέρα ἴδεῖν, ἔξελεύσεται τῆς μονῆς προστάξει τῆς καθηγουμένης συμπάραλαβοῦσα δύο τινὰς τῶν γηραλεωτέρων καὶ σεμνοτέρων μοναζουσῶν καὶ θεασαμένη τὸν νοσοῦντα πατέρα τυχὸν η τὴν μητέρα, πρὸς ἔσπέραν ἐπανακάμψει πρὸς τὴν μονήν, μηδαμοῦ ἀνεχομένη μεῖναι ἔξωθεν τῆς μονῆς. κατεὺς μέντοι γε τοὺς προγονούμενους τῶν τῆς μονῆς καὶ τοὺς ἄλλως παραβάλ-

1) ὑποχωρήσῃ Μ.

λοντας, οις ἀναγκαιόν ἐστιν ἵως καὶ γρειῶδες θεᾶσθαι παρὰ τῆς καθηγουμένης, οὐκ ἔνδοθεν τῆς μονῆς ἐντυγχάνειν ταύτη βουλόμεθα, ἀλλ' ἔξελεύσεται αὐτῇ μετὰ δύο ἡ καὶ τριῶν γραῶν τῶν εὐλαβεστέρων ἕχρι τοῦ ἕσω πυλώνος καὶ μεταξὺ τῶν δύο πυλώνων ἐντεύξεται τοῖς παραγινομένοις καὶ φροντίσει τῶν τῆς μονῆς, εἰτ' αὐθίς εἰς τὴν μονὴν ἐλεύσεται, ἀβατὸν ταύτην φυλάττουσα ἀνδράσιν, ὡς εἴρηται. ἐὰν δὲ μὴ ἡ ἐπάναγκες ἔργον, διὸ διέλθει ἔξερχεσθαι καὶ ἐντυγχάνειν τοῖς εἰσβαλλουσιν, ἵνα μὴ ἔξερχηται, ἀλλ' ἵνα ὑπομιμήσῃται, εἴτε παρὰ τοῦ οἰκονόμου, εἴτε παρὰ τοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ὅ δοκεῖ συμφέρον οἰκονομῆται¹⁾ παρ' αὐτῆς. εἰ δὲ γυνὴ πρὸς θέαν αὐτῆς εἰς τὴν μονὴν ἀφίκοιτο, τῇ γνώμῃ ταύτης τὸ πρᾶγμα ἀνατιθέσμεν· οὐ γάρ ἀν παρὰ τοὺς ἀσκητικοὺς κανόνας τὴν ἐντεύξιν ποιήσασθαι ὑπομείνειε πρὸς τὴν ἔξωθεν παραβάλλουσαν. εἰ δέ τις τῶν βίω σεμνῷ κεκοσμημένων γυναικῶν, κοσμικῶν ἢ μοναχικῶν ἀπὸ τῶν ἔξω διὰ τὴν τῶν ἐν αὐτῇ ἀσκουμένων μοναχουσῶν ἀρετὴν θελήσει παραβάλειν τῇ μονῇ, οὐ κωλυθήσεται παντάπασιν, ἀλλ' εἰσελεύσεται ἐν αὐτῇ προστάξει τῆς καθηγουμένης καὶ συνεστιασθεῖσα ταῖς μοναχαῖς πρὸς ἑσπέραν ὑποχωρήσει. εἰ δὲ βούλοιτο ἡ προσβάλλουσα καὶ ἀναγκαιόν ἥγοιτο μεῖναι ἐν τῇ μονῇ, ἐγκαταμενεῖ ἐν αὐτῇ καὶ τῇ ἐπιούσῃ ἡμέρᾳ ὑποχωρήσει. καὶ τοῦτο γενήσεται ἀπαξ ἢ διε τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐφ' ἑκάστῃ τῶν παραβάλλουσῶν εὐλαβῶν γυναικῶν. αἱ τουτοὶ τὸν τρόπον παραγενόμεναι ἀνάπταυσιν ἔξουσιν ἐν τῷ πλησίον τοῦ πυλώνος γενομένῳ ἀρχονταρικῷ καὶ διὰ τοῦ ἐκεῖσε παρόντος διαβατικοῦ εἰσελεύσονται καὶ ἔξελεύσονται ἐν τῇ μονῇ.

Κεφ. ιη'. Περὶ τοῦ παρὰ τένος δεῖ γίνεσθαι τὰς προχειρίσεις τῶν διακονητριῶν καὶ πῶς· Πατῶν δὲ τῶν τῆς μονῆς διακονητριῶν τὴν πρόκρισίν τε καὶ προχείρισιν ἡ καθηγουμένη ἔσται ποιοῦσα κατὰ γνώμην οἰκείαν καὶ προχίνουσα καὶ προχειρίζομένη· ὁσάς γάρ ἀν δεήσῃ προχειρισθῆναι τινα εἰς δποιαν- σῶν διακονίαν, αἱ κλεῖδες μὲν πρὸ τοῦ ἱεροῦ τεθῆσονται βήματος καὶ τὰ παρὰ τῆς τοιαύτης διακονίας ῥήματα σὺν αὐταῖς ἐκ τοῦ παρόντος τυπικοῦ τῆς βασιλείας μου μεταλαμβανόμενα. τρισαγίου δὲ γενομένου προσελεύσεται ἡ εἰς τὴν διακονίαν ἀφορισθεῖσα, τρίτον τε γονυκλινήσασα καὶ τὰς κλεῖς εἰληφυῖα ὑποκλινεῖ μετὰ τοῦτο τῇ καθηγουμένῃ τὴν κεφαλήν, πρότερον πεσοῦσα παρὰ τοὺς πόδας τῆς καθηγουμένης καὶ ἀναστᾶσα. ἡ δὲ προχειρίσται ταύτην, ἐπειπούσα τάδε τὰ ῥήματα· „ἡ ὑπεράμωμος καὶ Κεχαριτωμένη θεοτόχος ἀφορίζει σε εἰς τὴν διακονίαν τήνδε“. ἐν μέντοι ταῖς διακονίαις, αἵς οὐ πρόσεισι κλεῖδες, ἀρκέσουσιν εἰς προχείρισιν τὰ παρὰ τῆς καθηγουμένης ἐπιλεγόμενα τῆς προχειρίσεως ῥήματα καὶ

¹⁾ οἰκονομεῖται. M.

ἡ ἀπὸ τοῦ πρὸ τοῦ ἀγίου βημάτος τόπου ἀνάληψις τῶν περὶ ἑκάστης διακονίας ἔγγράφων, ὡς εἴρηται, διαταγμάτων. χρὴ δὲ καὶ τὰς διακονητρίας τὰ τῆς ἐμπεκτούμενης ἑκάστη τούτων διακονίας ίδιακα παραγγέλματα ἐκ τοῦ πρὸ τοῦ ἀγίου βημάτος τόπου παραλαμβάνεν, ὡς ἀν εἰδείη, δθεν τε ἀναδέχεται τὴν διακονίαν καὶ δπως ὑπισχγεῖται¹⁾ ταῦτην διέπειν.

Κεφ. ιθ'. Περὶ τῆς σκευοφυλακίσσης· Καὶ σκευοφυλάκισσαν εἶγαι βούλομαι ἐν τῇ μονῇ, οἵτις δρεῖται φυλάσσειν τὰ ιερὰ σκεύη καὶ ἔπιπλα καὶ παντοῖας ἐπιμελείας ἀξιούν αὐτὰ παραδιδόμενα ταύτῃ²⁾ δι' ἔγγράφου καὶ ἀξιοπίστου τῆς παραδόσεως πρακτικοῦ. ὕστερις καὶ τὸ εἰσαγόμενον κηρίον ἐν τῇ μονῇ η αὐτῇ δρεῖται παραλαμβάνειν καὶ προσγράφεσθαι κατὰ λεκτὸν τὰς εἰσοδοεξόδους αὐτοῦ καὶ λογαριάζεσθαι παρὰ τῆς ἥγουμένης. η αὐτῇ δὲ δρεῖται ἔσωθεν τῆς μονῆς διὰ γυναικῶν κατασκευάζειν τὰ κηρία τὰ εἰς φωταψίαν πᾶσαν τοῦ ναοῦ ἀξοδιδίζεσθαι ἐτησίως διορισθέντα κατὰ τὸν τυπωθέντα παρὰ τῆς βασιλείας μου σταθμόν³⁾. καὶ παραδιδόναι τῇ ἐκκλησιαρχίσσῃ. η δὲ τὴν τῆς ἐκκλησίας ποιήσεται φωταγωγίαν, καθὼς ἐν τοῖς ἐφεξῆς εἰρήσεται. δεῖ δὲ ταῦτην τὰ μὲν τῆς καθημερινῆς χρεας καὶ τὰ ἐν τοῖς ἑορταῖς χρειώδη παραδιδόναι τῇ ἐκκλησιαρχίσσῃ εἰς ὑπηρεσίαν τῆς ἐκκλησίας, δε δὲ καιρός, παραλαμβάνειν πάλιν ταῦτα ἐξ αὐτῆς καὶ παραφυλάσσειν, τὰ δὲ ἐπέκεινα τῶν χρειωδῶν ἔχειν ἐν τῷ σκευοφυλακείῳ ἔγκεκλεισμένα καὶ βεβουλλωμένα παρὰ τῆς καθηγουμένης καὶ αὐτῆς, πάντα τὰ ταῦτη ἐμπεκτούμενά ἀντιπαραδιδόναι δρειλούσῃς, διπηνίκα καὶ τῆς τοιαύτης διακονίας μετακινοῦτο κατὰ τὸ γεγονός πρὸς αὐτὴν τῆς παραδόσεως πρακτικὸν· ἐπ' ἔξουσίας γάρ ἐστι τῇ καθηγουμένῃ μεθιστᾶν τὰς διακονούσας καὶ ἐναλλάσσειν, καθ' ὃν εἰρήσεται τρόπον· τὰς γάρ ἐφ' ἑκάστη τῶν διακονιῶν προχειρισμένας προσεκτικῶς μὲν καὶ θεοφόβως αὐτὰς μετιούσας ἐάν ἀμετακινήτους δίκαιον, ἀμελούσας δὲ αὐτῶν καὶ καταφρονούσας, Ιωας δὲ καὶ δολιευομένας ἐν αὐταῖς μεθιστᾶν καὶ ἐτέρας ἀποκαθιστᾶν. εἴ τις δὲ τούτων γοστιζομένη τύχῃ ἄχρι καὶ τοῦ τυχόντος, ὑπόδικος ἔσται τῇ παναγράντῳ καὶ Κεχαριτωμένῃ θεοτόκῳ, ἀφ' ης δρα τὰς χλεῖς παρέλαβεν. η αὐτῇ οὐ σκευοφυλάκισσα μόνον ἔσται, ἀλλὰ καὶ χαρτοφυλάκισσα, μετὰ ἀκογραφῆς τὰ χαρτῶν πάντα δικαιώματα τῆς μονῆς παραλαμβάνουσα καὶ παραφυλάττουσα ταῦτα καὶ παντοῖας ἐπιμελείας ἀξιούσα καὶ μήτε σητόβρωτα συγχωροῦσα γίνεσθαι. χρείας δὲ χαρτίου τινὸς γινομένης, δρισμῷ τῆς καθηγουμένης ἐξενέγκῃ τὸ ζητούμενον χαρτίον, καὶ ἐπιβάσει προσγραφομένη, ὅποιόν τε τὸ χαρτίον ἐστὶ καὶ τίς δ τούτο ἀναλαβόμενος. ήμερῶν δέ τινων μετὰ τούτων

¹⁾ ὑπισχνῆται Μ.

²⁾ ταῦτη Μ.

³⁾ σταθμόν C. emend. M.

διελθουσῶν ὑπομνήσει τὴν καθηγουμένην καὶ ἀνακαλέσεται τὸ ἐκβληθέν, ὡς εἴρηται,
χάρτιον καὶ οὐκ ἔάσει παραπόλλυσθαι, ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ εἰσοδιαζόμενον ἐν τῇ
μονῇ κηρίον κατὰ πολὺ ἐπέκεινα τῆς ἔξοδου ἐστί, διορίζεται ἡ βασιλεία μου,
πέντε μόνα κευτηνάρια ὑποκρατεῖσθαι ἐξ αὐτοῦ λόγῳ τῆς ἐκκλησίας καὶ λοιπῆς
ἔξοδου, τὸ δὲ λοιπὸν ἅμα τῷ εἰσοδιασθῆναι εὐθὺς διαπωλεῖσθαι καὶ δίδοσθαι εἰς
ἔτερας ἔξοδους τῆς μονῆς.

Κεφ. χ'. Περὶ τῆς ἐκκλησιαρχίσσης. Ἡ μέντοι ἐκκλησιάρχισσα παρὰ
τῆς καθηγουμένης προχειρίζομένη, ἥτις ἀν αὐτῇ δόξῃ πρὸς τὴν τοιαύτην διακονίαν
πρόσφορός τε καὶ ἐπιτηδεία, παραλαμβάνουσα πάντα ἀπὸ τῆς σκευοφυλακίσσης
τὰ μὲν ἐν τῷ ναῷ τῆς μονῆς διεβλοῦτα χρησιμεύειν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς προ-
χειρίσσεως, διὰ πρακτικοῦ, τὰ δ' ἄλλα τὰ ἐν ταῖς ἑορταῖς ἡ τῇ καθημερινῇ χρήσει
πρόσφορα κατὰ τὸν δέοντα καιρόν. αὕτη φροντιεῖ τοῦ συντίθους κόσμου τῆς ἐκ-
κλησίας καὶ τῆς ἀφωρισμένης ἐν τῷ παρόντι τυπικῷ ἐκάστοτε φωταψίας, τὰ τετυπω-
μένα κηρύᾳ εἰργασμένα παραλαμβάνουσα ἀπὸ τῆς σκευοφυλακίσσης, τὰ τε εἰς καθη-
μερινὴν χρείαν καὶ τὰ εἰς ἐκάστην ἑορτὴν ἀναλίσκεοθαι τυπωθέντα, ποιεῖσθαι δὲ
φροντίδα καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐν τῇ ψαλμῳδίᾳ καταστάσεως, καθὼς ἔθος ἐστὶ
ταῖς ἐκκλησιαρχίσσαις. διεβλει δὲ ἔχειν ἡ κατὰ καιροὺς ἐκκλησιάρχισσα καὶ παρ-
εκκλησιάρχισσαν συμπονοῦσαν αὐτῇ καὶ καθυπηρετούσαν καὶ συνεργοῦσαν εἰς τὴν
ἀνακειμένην αὐτῇ διακονίαν.

Κεφ. χά'. Περὶ τῆς τὰ ἐδώδιμα εἰσοδιαζούσης τε καὶ ἔξοδια-
ζούσης διακονητρίας καὶ τῆς παρ' αὐτῆς διειλούσης γίνεσθαι τούτων
ἀπογραφῆς. Ωσαύτως καὶ τὴν τὰ εἰσοδιαζόμενα πάντα τῇ μονῇ βρώσιμα εἰσ-
οδιαζουσάν τε καὶ ἔξοδιαζουσάν διακονητρίαν διορίζομεθα κατὰ μικρὸν ἀπογρά-
φεοθαι τὰς εἰσόδους, πόσαι τε καὶ πότε καὶ δῆν, τὰς δὲ ἔξοδους ποιεῖν φανερῶς
κατὰ τὴν τῆς ἥγουμένης πρόσταξιν, εἶπερ μέλλοι τῇ μὲν ἑαυτῇ διακονίᾳ τὸ
ἄμεμπτον περιποιεῖσθαι καὶ ἀπρόσκοπον, τῇ δὲ ἀδελφότητι πάσῃ τὸ ἀσκανδαλιστον
καὶ ἀτάραχον, καὶ πάσας πληροφορεῖν.

Κεφ. χβ'. Περὶ τῆς οἰνοχόντος. Καὶ οἰνοχόην προχειριεῖται ἡ καθηγου-
μένη διεβλουσαν παραλαμβάνειν πάντα τὸν εἰσοδιαζόμενον ἐν τῇ μονῇ οἶνον
παλαιόν τε καὶ νέον, προσγράφεοθαι τούτον καὶ ἔξοδιαζειν, ἔνθα παρὰ τῆς ἥγου-
μένης προσταχθῆ.

Κεφ. χγ'. Περὶ τῆς ὥρειαρίας. Καὶ ὥρειαρίαν δὲ καταστήσει ἡ καθη-
γουμένη διεβλουσαν τὰ γεννήματα πάντα παραλαμβάνειν, ἔτι δὲ καὶ τὰ ὅστρια
καὶ τὰς ἔξοδους τούτων ποιεῖσθαι προστάξει τῆς καθηγουμένης, ἔτι τε πάντοις
ἐπιμελεῖσθαι τούτων, ἵνα μὴ ἐξ ἀμελείας τυχὸν ἐν τοῖς ὥρεοις ἀπόλλωνται.